

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Beleidsbegroting 2010

Concept

Datum 20 oktober 2009
Opgemaakt door
Afdeling Financiële en Economische Zaken

Waterschap Veluwe

Inhoudsopgave

1 Nota van aanbieding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Bestuursomvang en -samenstelling	10
1.3 Tarieven	11
1.4 Lastendruk	12
2 Programmaplan	14
2.1 Algemeen	14
2.2 Programma 1. Veiligheid	15
2.3 Programma 2. Waterbeheer	17
2.4 Programma Waterketen	25
2.5 Programma Bestuur en bedrijfsvoering	32
3 Nota betreffende de financiële positie	43
3.1 Algemeen	43
3.2 Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	43
3.3 Uitgangspunten en normen	44
3.4 Incidentele baten en lasten	44
3.5 Kostentoerekening	45
3.6 Onttrekkingen aan reserves en voorzieningen	45
3.7 Waterschapsbelastingen	47
3.8 Weerstandsvermogen	50
3.9 Financiering	53
3.10 Verbonden partijen	58
3.11 Bedrijfsvoering	59
3.12 Investerings	61
3.13 EMU-saldo	61
4 Begroting naar kostendragers	63
4.1 Algemeen	63
4.2 Watersysteembeheer	64

Waterschap Veluwe

4.3 Zuiveringsbeheer	64
5 Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten	65
6 Besluit ter vaststelling en goedkeuring	66

Waterschap Veluwe

1 Nota van aanbieding

1.1 Algemeen

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de beleidsbegroting 2010 van Waterschap Veluwe.

De begroting bestaat uit twee delen, te weten:

- deel 1: Beleidsbegroting;
- deel 2: Beheersbegroting.

In deel 1 zijn de beleidsmatige en andere bestuurlijk relevante aspecten verwoord. Op basis van de in deze begroting opgenomen financiële kenmerken en prestatiekenmerken wordt het bestuur in 2010 voorzien van bestuursrapportages om inzicht te geven in:

- de mate waarin voorgenomen prestaties zijn/worden gerealiseerd;
- de financiële stand van zaken.

Op basis van deze rapportages kan tussentijds zo nodig door het bestuur bijstelling plaatsvinden van beleid en/of prioriteiten.

Behalve de kwantitatieve en kwalitatieve prestaties zijn in deze begroting bij het hoofdstuk "Programmaplan" de doelstellingen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) gedefinieerd, zodat deze objectief getoetst kunnen worden. Conform AB-besluit d.d. 22 april 2009 is de begroting 2010 opgebouwd volgens de nieuwe programma-indeling. De programma's zijn Veiligheid, Waterbeheer, Waterketen en Bestuur en bedrijfsvoering.

In de bestuursrapportages en de jaarverslaglegging zal een (tussen)evaluatie plaatsvinden van de gestelde doelen, waarbij wordt aangegeven in hoeverre de gestelde doelen daadwerkelijk in 2010 zijn gerealiseerd.

De opgave zoals opgenomen in deze begroting zijn conform waterbeheersplan 2010-2015.

Deel 2 van de begroting betreft het bedrijfsmatige deel en is meer van belang voor de ambtelijke organisatie.

Conform het AB-besluit d.d. 25 februari 2009 is voor de planperiode 2010-2014 geen meerjarenbeleidsbegroting opgesteld. Aanleiding hiervoor was de discussie met de Provincie Gelderland inzake subsidieverstrekingen. De begroting 2010 is nu uitgebreid met het meerjarenperspectief voor dezelfde planperiode. Hierbij zijn de meerjarenprestaties indicatief opgenomen in het hoofdstuk "Programmaplan".

Waterschap Veluwe

Als gevolg van de nieuwe Waterschapswet is met ingang van begrotingsjaar 2009 een nieuwe financieringsstructuur van kracht. De nieuwe financieringsstructuur kent twee kostendragers, namelijk watersysteembeheer en waterzuivering.

De totale kosten van deze begroting vallen € 305.000,-- lager uit dan geprognosticeerd in het meerjarenperspectief 2010 uit de begroting 2009. De kosten van kostendrager watersysteembeheer zijn € 360.000,-- lager en die van kostendrager waterzuivering € 55.000,-- hoger dan het meerjarenperspectief 2010. Deze lagere kosten zijn met name het gevolg van het voorgestelde nieuwe beleid om interne en externe projectleiders te activeren. Daarnaast stijgen de kosten door autonome kostenstijgingen zoals het vervallen van de opbrengst ww-premie en de hogere afdracht pensioenpremie.

De uitgaven van het waterschap zijn begroot op € 115,2 miljoen.

Deze zijn als volgt samengesteld:

- investeringen (hoofdstuk 3.12) € 55,9 miljoen (incl. investeringen i.k.v. het project Ruimte voor de rivier)
- exploitatiekosten (hoofdstuk 5) € 59,3 miljoen

In totaliteit is in de begroting een bedrag van € 55,9 miljoen aan voorgenomen investeringen opgenomen. In paragraaf 3.12 zijn de investeringsbedragen per programma opgenomen. Binnen deze programma's is het conform de regeling budgetbeheer mogelijk om projecten tegen andere projecten in te wisselen omdat het primair om de doelstellingen gaat.

De in deze begroting opgenomen cijfers van de begroting 2009 zijn conform de, in de bestuursrapportage (Burap) 2009-2 vastgestelde, herziene raming 2009. Deze herziene raming is niet doorgerekend voor wat betreft ondersteunende producten. Onder de beheersproducten, programmakosten en kostendragers zijn dan ook alleen de (direct) herziene kosten en opbrengsten opgenomen.

Ten opzichte van de (herziene) begroting 2009 dalen de exploitatiekosten met 0,4% tot € 59,3 miljoen.

De belastingopbrengsten stijgen gemiddeld met 0,3% tot € 50,9 miljoen t.o.v. de primitieve begroting 2009. Deze hogere opbrengst is het gevolg van het hoger begrote aantal vervuilingseenheden voor huishoudens.

De opbrengsten niet zijnde heffingen zijn € 5,5 miljoen. Het tekort van € 2,9 miljoen wordt gedekt door onttrekkingen aan de reserves.

De bestemmingsreserve tariefsegalisatie van de kostendragers is op voldoende niveau.

Waterschap Veluwe

Bij de berekeningen van de tarieven voor 2010 is rekening gehouden met de incidentele lagere belastingopbrengst a.g.v. te laag vastgestelde tarieven voor de categorie gebouwd in 2009 ad € 2.641.000,-- voor kostendrager watersysteem. Bij kostendrager waterzuivering is rekening gehouden met de incidentele bate in 2009 m.b.t. grensoverschrijdend afvalwater ad € 958.000,--. Daarnaast is, conform het gewijzigde afschrijvingsbeleid, gerekend met € 1.000.000,-- lagere lasten in 2009 a.g.v. het activeren van eigen medewerkers en inhuur externen.

De tarieven van de categorie gebouwd zijn voor 2010 op een juiste wijze berekend. Gevolg hiervan is dat met name de categorie gebouwd te maken krijgt met een meer dan gemiddelde tariefstijging (circa 26%) ten opzichte van 2009.

In verband met deze correctie is het onvermijdelijk dat de tarieven voor de categorie gebouwd in 2010 hoger uitvallen dan in 2009. Dit geldt ook bij een scenario van 0% opbrengststijging.

In het voorstel behorend bij deze begroting zijn diverse scenario's doorgerekend. Dit rapport is opgesteld conform het scenario dat de kosten van interne en externe projectleiders worden geactiveerd. Naast het zogenaamde 'basisscenario' zijn ook de zogenaamde terugverdienprojecten in dit rapport opgenomen, aangezien deze investeringen geen kostenverhogende gevolgen hebben.

Als gevolg van bovenstaande uitkomsten worden voor de begroting 2010 de volgende stijgingspercentages voorgesteld:

- watersysteembeheer + 0,00%
- waterzuivering + 0,00%

Voor de daarop volgende jaren in de planperiode 2011 t/m 2014 worden de volgende stijgingspercentages voorgesteld:

- watersysteembeheer + 2,50%
- waterzuivering + 2,50%

De tarieven zijn onder paragraaf 1.3 opgenomen.

Ontwikkelingen en ambities

Bij brief van 1 oktober 2009 heeft de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de waterschappen via de Unie van Waterschappen gevraagd om met suggesties te komen tot efficiencyvergroting in het waterbeheer.

De voorstellen dienen te passen in de volgende randvoorwaarden:

- maatregelen waarmee op korte termijn een doelmatigheidsverbetering bereikt kan worden waarmee het mogelijk wordt om tenminste € 100 miljoen per jaar op de

Waterschap Veluwe

Rijksbegroting te kunnen besparen vanaf 2011. Verdergaande doelmatigheidsmaatregelen (zoals schaalvergroting, het opheffen van overlap/bestuurlijke drukte en betere samenwerking) en nationalisatie (bijvoorbeeld herverdeling taken en toezicht) waarbij ook buiten de bestaande kaders wordt gedacht en rekening houdend met nader overleg over deze tweedeling.

- Aansluiten bij de belevingswereld van de burger en het bedrijfsleven.
- Leidend tot een stabiele financieringsstroom, mede in het licht van de opgave die voortvloeit uit het Deltaprogramma.

Verwacht mag worden dat de suggesties van de waterschappen en de besluitvorming bij het Rijk grote impact op ons waterschap zal hebben. Op dit moment kan nog niet aangegeven worden hoe e.e.a. op de begroting uitwerkt. Vooralsnog zijn mogelijke consequenties nog niet in deze begroting opgenomen.

De taakopdracht van het waterschap, ook in deze moeilijke tijden, blijft vooralsnog ongewijzigd. Het zorgen voor een goed waterbeheer. Doordat de waterschappen een eigen belastingstelsel hebben, zijn het de waterschapsbesturen zelf die invulling geven aan de mogelijkheden die het zelf opleggen van belastingen geeft.

Er zal een afweging gemaakt moeten worden tussen enerzijds de ambities en afspraken die er zijn en anderzijds de (eventuele) stijging van de belastingtarieven en wensen ten aanzien van de kwijscheldingsregeling.

Per 2010 zijn er nog 25 all-in waterschappen in Nederland. Alle waterschappen hebben in ieder geval de drie hoofdtaken waterkering, waterkwantiteit en waterkwaliteit. Enkele waterschappen hebben nog een taak in het (vaar)wegenbeheer. De waterschappen hebben veel identieke processen en zoeken steeds meer de samenwerking om efficiency en effectiviteit te vergroten. Al jaren wordt op het gebied van muskusrattenbestrijding en laboratorium samengewerkt in een gemeenschappelijke regeling.

Voor het heffen en innen van belastingen is per 2008, in een gemeenschappelijke regeling, Tricijn opgericht die in Harderwijk gevestigd is om vooralsnog voor de waterschappen Zuiderzeeland, Vallei & Eem en Veluwe te werken. De bedoeling is deze organisatie uit te laten groeien tot het belastingkantoor voor lokale belastingen.

De beheersgebieden van de waterschappen Zuiderzeeland, Vallei & Eem en Veluwe vormen samen het stroomgebied Rijn Midden. Op grond hiervan wordt als uitvloeisel van de KRW samengewerkt op het gebied van beleidsontwikkeling. Daarnaast wordt in Tricijn samengewerkt.

Onderzocht wordt of de samenwerking met Waterschap Vallei & Eem meer structureel en intensiever kan worden vormgegeven. Ook de meerwaarde van fusie wordt in dit

Waterschap Veluwe

onderzoek meegenomen. De provincies Gelderland en Utrecht zullen zich in het voorjaar 2010 uitspreken over een eventuele fusie op basis van een bestuurskrachtmeting die in 2009 wordt uitgevoerd.

Met Het Waterschapshuis wordt samengewerkt als het gaat om de ontwikkelingen van ICT.

De nieuwe Waterschapswet is ingegaan per 2008. Als gevolg van deze wet is de financiering van de waterschappen per 2009 veranderd. Het tarief van een vervuilingseenheid (v.e.) bevat vanaf 2009 alleen nog het actieve zuiveringsbeheer. Het passieve zuiveringsbeheer is samen met het waterkeringsbeheer en het waterkwantiteitsbeheer opgaan in de watersysteemheffing.

In de nieuwe Waterschapswet zijn bepalingen opgenomen omtrent de controle op de doelmatigheid en rechtmatigheid van de uitgaven.

Eind 2007 is de eigen visie Weloverwogen naar 2015 door het algemeen bestuur vastgesteld. De centrale boodschap in deze visie is dat het waterschap de nadruk legt op samenwerking en dat zij dat doet voor en met de burgers en bedrijven. Waterschap Veluwe wil zich onderscheiden door in vergelijkende onderzoeken (benchmarks) op kosten en kwaliteit een top 5 positie na te streven. Daarnaast wordt een hoge prioriteit toegekend aan het realiseren van werken waardoor de landschapswaarde verbetert en het recreatief medegebruik toeneemt. Wij zien graag dat de burgers het waterschap als hun bondgenoot ervaren waarmee zij goed kunnen communiceren. Wij beogen daarnaast een goede en inspirerende werkgever voor onze medewerkers te zijn.

Vanaf 2007 zijn alle subsidies voor het landelijk gebied gebundeld in de ILG regeling. Het Rijk heeft hiertoe o.a. met de provincie Gelderland een overeenkomst gesloten. De provincie zal de gebundelde subsidiegelden kunnen uitgeven om de rijksdoelen te halen.

Op 9 september 2009 hebben de provincie Gelderland en de Gelderse waterschappen een waterovereenkomst getekend waarin de doelen en financiering tot en met 2013 zijn opgenomen. De aanpak van de verdroging van de Top-gebieden is hierin nog niet opgenomen. In november 2009 zal in Provinciale Staten besloten worden hoe hier mee om te gaan. Vooral nog gaat het waterschap er van uit dat dit zal leiden tot een aanvullende overeenkomst.

Op basis van de overeenkomst zal het ontwerp waterbeheersplan, dat in december 2009 definitief vastgesteld zal worden, aanpassing behoeven. In dit plan zijn nu, vanwege mogelijk gebrek aan middelen bij de provincie, geen resultaten voor de

Waterschap Veluwe

ecologische verbindingzones en Hoogste Ecologische Niveau / Specifiek Ecologische Doelstelling (HEN/SED) wateren opgenomen.

De Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) zal naar verwachting medio 2010 van kracht worden. De bevoegdheid voor de vergunningverlening, het toezicht en handhaving op de indirecte lozingen zal wel per 2010 overgaan naar de gemeenten. Het kabinet wil komen tot de vorming van circa 25 omgevingsdiensten waarin de handhaving van de provincies en gemeenten is ondergebracht. Met de inliggende gemeenten in ons beheersgebied worden afspraken gemaakt hoe wij ze van advies kunnen dienen opdat de rioolwaterzuiveringen goed kunnen blijven werken en daarmee de kwaliteit van het oppervlaktewater kan worden geborgd.

Als gevolg van de Waterwet wordt per 2010 een deel van het grondwaterbeheer overgedragen van provincie naar waterschappen. Het waterschap wordt dan bevoegd gezag voor de categorieën beregening, bronbemalingen, grondwatersaneringen en industriële grondwateronttrekkingen die kleiner zijn dan 150.000 m³/jaar. Het waterschap wordt verantwoordelijk voor het operationele beleid, de regelgeving, vergunningverlening, registratie, handhaving en toezicht.

In 'Ruimte voor de Rivier' wordt gekeken naar de gevolgen van de maatgevende afvoer bij Lobith tot 16.000 m³/s en wordt een doorkijk gegeven wanneer als gevolg van klimatologische veranderingen de maatgevende afvoer naar 18.000 m³/s zal stijgen. Voor de maatregelen in en om het rivierbed is een Planologische Kernbeslissing (PKB)/ Milieu Effect Rapportage (MER) opgesteld die door het parlement is vastgesteld.

Voor de IJssel zijn een drietal grote maatregelen vastgesteld, te weten dijkerugleggingen in Cortenoever en Voorsterkleipolder, een nevengeul bij Deventer en de hoogwatergeul Veessen - Wapenveld. Voor de nevengeul bij Deventer is de gemeente Deventer de trekker van de planvorming. Waarschijnlijk zullen de waterschappen de trekker worden van de realisatiefase. Voor de dijkerugleggingen heeft het waterschap inmiddels met het Rijk een overeenkomst getekend waardoor het waterschap dit project zal trekken. Met de regio wordt als alternatief op dit plan een "alles in 1 keer goed" oplossing ontwikkeld. Deze oplossing voorziet in een duurzame aanpak van de maatregelen, waarbij tevens de bouw van 3.000 woningen, nieuwe rondwegen en omgevingskwaliteit wordt meegenomen.

De hoogwatergeul Veessen - Wapenveld wordt door de provincie Gelderland getrokken, waarbij het waterschap in de planuitwerking zal bijdragen.

In het najaar 2008 is door de Deltacommissie 2008 het rapport "Samen werken met water" gepresenteerd. In dit rapport is een advies opgenomen over de te verwachten

Waterschap Veluwe

zeespiegelstijging en de afvoer van de grote rivieren in de komende 200 jaar. Verder is in dit advies aangegeven hoe hiermee omgegaan moet worden om in Nederland te kunnen blijven wonen, werken en recreëren. Dit resulteert in een groot aantal ingrijpende maatregelen. Eind 2009 zal het kabinet een Deltawet aanbieden aan de Tweede Kamer waarin de maatregelen, organisatie en financiering opgenomen zijn. De uitwerking van de deltamaatregelen zal in de komende jaren grote inspanningen van het waterschap vragen.

Door forse investeringen in de afgelopen jaren in de uitbreiding van de rwzi's voldoet het waterschap aan de eisen van het Lozingenbesluit Stedelijk Afvalwater. Daarnaast worden werkzaamheden voortvloeiend uit de Optimalisatie Afvalwatersysteem (OAS)-studies uitgevoerd.

Bij zijn taakuitoefeningen stelt het waterschap zich mede tot doel de leefomstandigheden voor flora en fauna te handhaven. Daarnaast houdt het waterschap bij het beheer van watergangen en dijken rekening met cultuurhistorische en recreatieve belangen.

Het waterschap wil zijn taken op een open, vooruitstrevende en bedrijfsmatige wijze uitvoeren. Bij het waterschap staan efficiency en effectiviteit hoog in het vaandel, teneinde de belastingtarieven op een zo laag mogelijk niveau te kunnen stellen. Conform onze visie hebben het klantgericht optreden en transparante besluitvormingsprocessen en uitvoering in het begrotingsjaar hoge prioriteit.

1.2 Bestuursomvang en -samenstelling

Het waterschapsreglement bepaalt, dat het algemeen bestuur 26 leden heeft en het dagelijks bestuur een voorzitter (de dijkgraaf) en maximaal 5 leden heeft. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur. De voorzitter is door de Kroon benoemd.

Binnen het algemeen bestuur worden 19 leden gekozen voor de categorie Ingezetenen. Voor deze 19 zetels vinden verkiezingen plaats, welke voor het laatst in 2008 hebben plaatsgevonden. Daarnaast zijn 7 leden benoemd. Voor deze 7 leden vinden dus geen verkiezingen plaats; bij de wet is bepaald dat het Bosschap de vertegenwoordiger (1) van de natuurterreinen benoemt en dat de Kamers van Koophandel en Fabrieken (KvK) de vertegenwoordigers (3) van de bedrijven benoemen. In het waterschapsreglement is opgenomen dat de LTO-Noord de vertegenwoordigers (3) van de (agrarische)gronden benoemt, voor zover dit geen natuurterreinen zijn.

Waterschap Veluwe

1.3 Tarieven

In de beleidsbegroting 2009 is een meerjarenraming t/m 2013 opgenomen. Deze meerjarenraming geeft de volgende structurele stijgingspercentages:

- watersysteembeheer + 2,50% (opbrengststijging)
- waterzuivering + 3,25% (tariefstijging)

In de beleidsbegroting 2010 worden de volgende (gemiddelde) stijgingspercentages voorgesteld:

- watersysteembeheer + 0,00% (opbrengststijging)
- waterzuivering + 0,00% (tariefstijging)

Voor de daarop volgende jaren in de planperiode 2011 t/m 2014 worden, op basis van de huidige inzichten, de volgende stijgingspercentages verwacht:

- watersysteembeheer + 2,50%
- waterzuivering + 2,50%

De specifieke tarieven voor de diverse categorieën zijn in de volgende tabel vermeld.

Overzicht tarieven	Begroting 2010	Begroting 2009	Vershil
Watersysteembeheer			
Ingezetenen per woonruimte	€ 41,73	€ 43,13	-/- 3,2%
Gebouwd			
Bemalen	0,03338%	0,02649%	+ 26,0%
Niet bemalen	0,01669%	0,01324%	+ 26,1%
Ongebouwd			
Bemalen	€ 59,96	€ 59,96	0%
Niet bemalen	€ 29,98	€ 29,98	0%
Natuur	€ 1,57	€ 1,57	0%
Zuiveringsheffing per v.e.	42,72	€ 42,72	0%

Het jaar 2009 is het eerste heffingsjaar na de inwerkingtreding van de nieuwe financieringsstructuur als onderdeel van de Nieuwe Waterschapswet.

Op basis van de opgelegde aanslagen 2009 en de prognose van Tricijn kan worden geconcludeerd dat de eenheden van watersysteembeheer voor 2010 afwijken van de eenheden waarmee is gerekend in de begroting 2009. Het aantal woonruimten is hoger waardoor het tarief in 2010 ligt kan dalen.

Waterschap Veluwe

Daarnaast zijn zoals reeds bekend, voor de categorie gebouwd verkeerde tarieven berekend. De aangekondigde correctie is in bovenstaande tarieven verwerkt.

Watersysteembeheer

De opbrengststijging voor watersysteembeheer is op 0,0% gesteld ten opzichte van de begroting 2009. De totale belastingopbrengst voor watersysteembeheer bedraagt in 2010 € 22,5 miljoen. Daarbij is rekening gehouden met een onttrekking aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie van € 830.000,--.

Waterzuivering

De tariefstijging voor waterzuivering is op 0,0% gesteld. De opbrengst zuiveringslasten bedraagt in 2010 € 28,3 miljoen bij een tarief van € 42,72 per vervuilingseenheid (v.e.). Daarbij is rekening gehouden met een onttrekking aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie van € 2.158.000,--.

1.4 Lastendruk

Onderstaand is voor een aantal profielen aangegeven wat de lastendruk in 2010 (in €) is. Tevens is de stijging ten opzichte van 2009 aangegeven.

Profiel	Lastendruk 2010	Lastendruk 2009	Vershil (absoluut)	Vershil (in %)
Huishoudens				
• Eénpersoonshuishoudens (1 v.e.), huurwoning	84,--	86,--	-/- 2,--	-/- 1,8%
• Meerpersoonshuishoudens (3 v.e.), huurwoning	170,--	171,--	-/- 1,--	-/- 0,6%
Meerpersoonshuishoudens met eigen woning <i>WOZ-waarde: € 173.000,--</i>				
• Niet bemalen	199,--	194,--	5,--	+ 2,5%
• Bemalen	228,--	217,--	11,--	+ 4,9%
Meerpersoonshuishoudens met eigen woning <i>WOZ-waarde: € 260.000,--</i>				
• Niet bemalen	213,--	206,--	7,--	+ 3,5%
• Bemalen	257,--	240,--	17,--	+ 6,9%
Meerpersoonshuishoudens met eigen woning <i>WOZ-waarde: € 315.000,--</i>				
• Niet bemalen	222,--	213,--	9,--	+ 4,4%
• Bemalen	275,--	255,--	20,--	+ 7,9%

Waterschap Veluwe

Profiel	Lastendruk 2010	Lastendruk 2009	Vershil (absoluut)	Vershil (in %)
Agrarische ondernemingen				
• Agrarisch bedrijf, WOZ-waarde van € 229.000,--, 0,2 ha. onbebouwde grond en 9 v.e.				
• Niet bemalen	429,--	421,--	8,--	+ 1,8%
• Bemalen	473,--	457,--	16,--	+ 3,5%
• Melkveebedrijf, WOZ-waarde van € 229.000,--, 25 ha. onbebouwde grond en 9 v.e.				
• Niet bemalen	1.172,--	1.164,--	8,--	+ 0,7%
• Bemalen	1.960,--	1.944,--	16,--	+ 0,8%
• Melkveebedrijf, WOZ-waarde van € 229.000,--, 40 ha. onbebouwde grond en 9 v.e.				
• Niet bemalen	1.622,--	1.614,--	8,--	+ 0,5%
• Bemalen	2.859,--	2.844,--	15,--	+ 0,5%
Handel en industrie				
• Bedrijf, 725 v.e., € 12.250.000,-- WOZ-waarde				
• Niet bemalen	33.017,--	32.594,--	423,--	+ 1,3%
• Bemalen	35.061,--	34.217,--	844,--	+ 2,5%
• Bedrijf, 125 v.e., € 1.488.000,-- WOZ-waarde				
• Niet bemalen	5.588,--	5.537,--	51,--	+ 0,9%
• Bemalen	5.837,--	5.734,--	103,--	+ 1,8%
• Bedrijf, 10 v.e., € 2.175.000,-- WOZ-waarde				
• Niet bemalen	790,--	715,--	75,--	+ 10,5%
• Bemalen	1.153,--	1.003,--	150,--	+ 15,0%
• Bedrijf, 40 v.e., € 20.000.000,-- WOZ-waarde				
• Niet bemalen	5.047,--	4.357,--	690,--	+ 15,8%
• Bemalen	8.385,--	7.007,--	1.378,--	+ 19,7%
Natuurterreinen				
• Natuurterrein, 1.000 ha.	1.570,--	1.570,--	0,--	0%
Uiterwaarden				
• Perceel in uiterwaarden, 10 ha.	300,--	300,--	0,--	0%

v.e. = vervuilingseenheid

Waterschap Veluwe

2 Programmaplan

2.1 Algemeen

In het programmaplan wordt het beleid van het waterschap voor het begrotingsjaar beschreven. In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de netto-kosten per programma:

Programma's (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008
<i>Directe kosten:</i>			
1. Veiligheid	1.239	1.483	1.389
2. Waterbeheer	7.383	7.558	8.037
3. Waterketen	20.265	19.611	20.506
4. Bestuur en bedrijfsvoering	4.219	4.109	5.199
<i>Totaal directe kosten</i>	<i>33.106</i>	<i>32.761</i>	<i>35.131</i>
Toegerekende kosten	20.927	20.039	17.023
Netto kosten	54.033	52.800	52.154

Programma's (bedragen x € 1.000,--)	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
1. Veiligheid	1.762	1.813	1.833	1.824
2. Waterbeheer	19.061	19.974	20.797	21.399
3. Waterketen	28.548	30.115	30.507	30.695
4. Bestuur en bedrijfsvoering	6.277	6.367	6.521	6.594
Netto kosten	55.648	58.269	59.658	60.512

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de begrote bruto-investeringsuitgaven per programma:

Programma's (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
1. Veiligheid	13.060	43.010	75.210	75.030	75.030
2. Waterbeheer	21.520	16.638	15.587	13.726	11.206
3. Waterketen	20.000	10.316	2.423	4.229	24.326
4. Bestuur en bedrijfsvoering	1.271	1.003	1.002	980	1.036
Totaal	55.851	70.967	94.222	93.965	111.598

Waterschap Veluwe

2.2 Programma 1. Veiligheid

Inhoud

De dijken langs de IJssel en het Veluwerandmeer beschermen tegen hoogwater en houden onze polders droog. Zonder deze dijken zou een derde van ons beheersgebied onder water lopen. Waterschap Veluwe zorgt dat de dijken op orde zijn. Waterschap Veluwe zorgt er voor dat de dijken voldoende sterk zijn en het onderhoud en het beheer zijn hierop afgestemd. Door handhaving en toezicht zorgt Waterschap Veluwe ervoor dat er in en om de dijken geen activiteiten plaatsvinden die de stabiliteit van de dijken in gevaar brengen.

De komende jaren zal de uitvoering van de Planologische KernBeslissing (PKB) 'Ruimte voor de Rivier' een belangrijk onderwerp zijn wat veel tijd en inspanning zal vragen van de organisatie. Voor alle drie 'Ruimte voor de Rivier'-projecten is Waterschap Veluwe beoogd realisator.

De provincie Gelderland heeft aan de oostzijde van het Apeldoorns Kanaal ter hoogte van het Waterschapshuis 900 meter kade aangewezen als regionale kering.

Beoogde effecten

Om de gewenste bescherming tegen hoogwater en wateroverlast te realiseren zal langs de IJssel door uitvoering van de 'Ruimte voor de Rivier' maatregelen, de rivier meer ruimte krijgen om zo, bij een veranderd klimaat, toch de gewenste veiligheid te bieden. Naast inrichtingsmaatregelen zal door adequaat onderhoud en vergunningverlening de gerealiseerde veiligheid behouden blijven.

Investeringsuitgaven en netto-kosten

Voor het programma 'Veiligheid' zijn de volgende uitgaven voor 2010 geraamd:

<i>(bedragen x € 1.000,--)</i>	Begroting 2010	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
Directe kosten	1.239				
Toegerekende kosten	470				
Netto kosten	1.709	1.762	1.813	1.833	1.824
Bruto investeringen	13.060	43.010	75.210	75.030	75.030
Subsidies	12.665	42.650	75.000	75.000	75.000
Netto investeringen	395	360	210	30	30

Waterschap Veluwe

2.2.1 Thema 1. Veilige dijken

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Op orde hebben van de primaire waterkering	83 km	83 km					
Op orde hebben van de regionale waterkering	0,9 km	0,9 km					
Dijkteruglegging Cortenoever en Voorsterklei	Gerealiseerd	Planvorming opgestart	Planvorming		Uitvoering		
Bijdrage aan nevengeul Deventer	Gerealiseerd	Planvorming lopend	Planvorming		Uitvoering		
Bijdrage aan 'Groene Rivier' Veessen-Wapenveld	Gerealiseerd	Planvorming opgestart	Planvorming		Uitvoering		

Activiteiten 2010

- Verdere planvorming in het kader van Ruimte voor de Rivier voor:
 - Dijkverleggingen Cortenoever en Voorsterklei;
 - Uiterwaardvergraving Deventer;
 - Groene rivier Veessen-Wapenveld
- In 2010 zal gerapporteerd worden over de resultaten van de wettelijke 5-jaarlijkse toetsing. Afhankelijk van de resultaten zal een Plan van aanpak voor verbeteringsmaatregelen opgesteld worden;
- In 2010 zal naar verwachting de risicorapportage verschijnen van het VNK-project (Veiligheid Nederland in Kaart). Dit is een andere manier van kijken naar veiligheidsrisico's. Op basis hiervan zullen zo nodig verbetermaatregelen geformuleerd worden;
- Reguleren vergunningplichtige activiteiten t.b.v. instandhouding dijk (doelrealisatie 15 Watervergunningen);
- Het toezicht van de Keur richt zich op de realisatie van de verleende vergunningen, de afhandeling van meldingen en de jaarlijkse schouw om illegale situaties op te sporen en op te heffen (doelrealisatie 5 illegale situaties door o.a. schouw);
- Toetsing en updaten legger;

Waterschap Veluwe

- Beheerregister actualiseren op basis van de gegevens die verkregen zijn middels het vliegen in 2009. Verwerking van de gegevens in het Integraal Resultaatgericht Informatie Systeem (IRIS) Keringen. Dit ondermeer ten behoeve van de toetsingsronde 2011;
- In 2010 wordt in het kader van VIKING III een programma opgezet en uitgevoerd voor een reeks van binationale oefeningen met een opbouw van kleine oefeningen naar grotere oefeningen, uitmondend in een grote binationale hoogwateroefening in 2011;
- In 2010 is het informatiesysteem Fliwas (Flood information and warning system) naar verwachting voldoende stabiel om landelijk ingevoerd te worden;
- Daarnaast worden praktijkoefeningen georganiseerd om vaardigheden te trainen en procedures te testen;
- In 2010 wordt op basis van afgesloten convenant en tussen de veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland, nader invulling gegeven aan de samenwerking;
- Verbeteren keringsmiddelen gemalen;
- Onderhoud van de dijk is gericht op een zo erosiebestendig mogelijk dijklichaam, rekening houdend met de flora en fauna en met aandacht voor een hogere belevingswaarde.

2.3 Programma 2. Waterbeheer

Inhoud

De inrichting en het beheer van ons oppervlaktewatersysteem is dusdanig dat de aangewezen gebiedsfuncties optimaal gefaciliteerd worden. Dit betekent dat er zo min mogelijk situaties met wateroverlast, dan wel watertekort op zullen treden. Ook zorgt Waterschap Veluwe voor een goede waterkwaliteit passend bij de functie van de watergang. HEN-wateren (Hogere Ecologische Doelstelling) hebben een hogere ecologische- en fysisch-chemische kwaliteit dan andere wateren.

Beoogde effecten

De uitvoering van dit programma zal via meerdere lijnen plaatsvinden. Ten eerste zal het bij de gebiedsfunctie behorende gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) worden vastgesteld, waarna via inrichtings- en beheersmaatregelen het GGOR gerealiseerd wordt.

Waterschap Veluwe hanteert bij de inrichting van haar watergangen het concept van 'het robuuste watersysteem'. Dit is een inrichtingsmodel welk geschikt is voor meerdere doelen: wateroverlast en -tekort, waterkwaliteit en natuur en klimaatsverandering aan kan. Vanuit deze bril zullen de maatregelen ontworpen worden. Verdere doelrealisatie c.q. doelbeheer zal plaatsvinden door duurzaam onderhoud.

Waterschap Veluwe

Tweejaarlijks zal er een watersysteemrapportage verschijnen waarin de huidige toestand wordt aangegeven met de gerealiseerde voortgang, de resterende knelpunten en de gewenste ontwikkeling.

Investeringsuitgaven en netto-kosten

Voor het programma 'Waterbeheer' zijn de volgende uitgaven voor 2010 geraamd:

<i>(bedragen x € 1.000,--)</i>	Begroting 2010	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
Directe kosten	7.383				
Toegerekende kosten	11.070				
Netto kosten	18.453	19.061	19.974	20.797	21.399
Bruto investeringen	21.520	16.638	15.587	13.726	11.206
Subsidies	12.244	9.464	8.654	7.252	2.720
Netto investeringen	9.276	7.174	6.933	6.474	8.486

2.3.1 Thema 2. Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
GGOR hoofdfunctie landbouw	42.278 ha	42.278 ha					
GGOR hoofdfunctie verweven	11.425 ha	425 ha	11.000 ha				
GGOR hoofdfunctie natuur	2.675 ha		2.675 ha				
GGOR hoofdfunctie water	154 ha	154 ha					

Activiteiten 2010

- In 2010 zal de GGOR worden vastgesteld. In de TOP-lijstgebieden is voornamelijk onduidelijk wat de ambitie wordt. Wordt het de GGOR conform de herstelplannen voor aanpak van de verdroging, of wordt het de huidige situatie. In de overige gebieden zal het bij de GGOR gaan om het vastleggen van de huidige situatie;
- Eén of meerdere keren per jaar de A-wateren onderhouden voor het behoud van de water aan- en afvoer en het waterbepalende vermogen (1.444 km);
- Onderhouden en bedienen van stelsel van stuwen, gemalen en sluisen voor de juiste hoeveelheid water op de juiste plek en het juiste moment;

Waterschap Veluwe

- Om het inzicht in peilbeheer te vergroten wordt webgeoriënteerde automatisering toegepast;
- Reguleren vergunnings- en meldingsplichtige activiteiten (incl. grondwater-onttrekkingen) t.b.v. ondermeer natte natuur en borging landbouwfunctie (naar verwachting 200 Watervergunningen en meldingen);
- Toezicht vanuit de Waterwet; op basis van prioriteiten zoals bestuurlijk zijn vastgesteld in het integrale handhavingsuitvoeringsprogramma 2010;
- Afronding implementatie nieuwe taak ten aanzien van vergunningverlening en handhaving van grondwateronttrekkingen.

2.3.2 Thema 3. Verminderen wateroverlast en water voor droge tijden

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Waterbergingsgebieden	190 ha	165 ha					
Stroomgebied dat niet voldoet aan de norm	650 ha	20 ha	30	50	100	150	150

Activiteiten 2010

- De planning ten aanzien van 'Stroomgebied dat niet voldoet aan de norm' voor de planperiode is nog niet volledig omdat de doelstelling water voor droge tijden voor een belangrijk deel is gekoppeld aan het uitvoerings-programma voor TOP-lijstgebieden. Deze is nog onduidelijk. Het ligt in de verwachting dat de opgave voor 2015 naar beneden zal worden bijgesteld;
- Middels uitvoering van beekherstel projecten zal 30 ha van het stroomgebied aan de normering gaan voldoen;
- Watervergunningen die zich richten op vergunnings- en meldingsplichtige activiteiten zoals oppervlaktewater- en grondwateronttrekkingen, lozing bronbemalingswater en afstromend hemelwater van verhard oppervlak (naar verwachting 200 Watervergunningen en meldingen);
- Toezicht vanuit de Waterwet; op basis van prioriteiten zoals bestuurlijk zijn vastgesteld in het integrale handhavingsuitvoeringsprogramma 2010;
- Tweemaal per jaar zal een oefenscenario in het kader van de calamiteiten zorg worden doorlopen, gebaseerd op wateroverlast of –tekort met nadruk op praktijkoefeningen en het implementeren van verbetermaatregelen.

Waterschap Veluwe

2.3.3 Thema 4. Goede kwaliteit oppervlaktewater en waterbodem

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Zwemwater	5	5					
Saneren waterbodems (uitvoering)	17 km 50.000 m ³	0,5 km en 1.000 m ³	4,5 km en 10.000 m ³		4 km en 13.000 m ³	4 km en 13.000 m ³	4 km en 13.000 m ³
Baggeren - landelijk (uitvoering)		38,5 km en 29.000 m ³	20 km en 20.000 m ³	20 km en 20.000 m ³	20 km en 20.000 m ³	20 km en 20.000 m ³	30 km en 30.000 m ³
Baggeren - stedelijk (uitvoering)		6,7 km en 12.800 m ³	1 km en 3.000 m ³	1 km en 3.000 m ³	1 km en 3.000 m ³	1 km en 3.000 m ³	1 km en 3.000 m ³

Activiteiten 2010

- Saneren van 4,5 km watergang en het verwijderen van 10.000 m³ verontreinigde slib;
- Baggeren van 20 km watergangen in het landelijk gebied en het verwijderen en verwerken van 20.000 m³ baggerspecie. Baggeren in het landelijk gebied is een cyclisch proces waarvoor geen opgave geldt;
- Baggeren van 1 km stadswater en het verwijderen en afvoeren van 3.000 m³ baggerspecie. Baggeren in het stedelijk gebied is een cyclisch proces waarvoor geen opgave geldt;
- Volgens de KRW moeten in 2015 alle wateren voldoen aan de normen voor chemische stoffen, waaronder die voor de prioritairere stoffen. Op dit moment worden deze normen op verschillende plaatsen nog overschreden. Onderzoek naar oorzaken en maatregelen is in 2008 gestart en hierover zal in 2010 worden gerapporteerd (gecombineerd onderzoek naar overstorten en naar diffuse lozingen in het stedelijk gebied);
- De 5 wateren met de functie 'Zwemwater' conform de Europese zwemwaterrichtlijn monitoren. Aandachtspunt is en blijft de Zandenplas (watervolume gering in verhouding tot aantal recreanten);
- In het najaar van 2009 worden 2 voorstellen ingediend voor het Innovatieprogramma KRW ('Aanpak nutriënten Hierdense Beek' en 'Slibproblemen gebiedsgericht oplossen'). Mochten deze projectaanvragen gehonoreerd worden, dan worden deze projecten in 2010 uitgevoerd;
- Voor de vergunningverlening zal de bescherming van de kwaliteit van het ontvangend oppervlaktewater gewaarborgd worden door directe lozingen uitsluitend onder voorwaarden toe te staan. Daarnaast is het waterschap na de van kracht wording van de Waterwet bevoegd gezag in het kader van de sanering van waterbodems (verwacht wordt dat circa 10 Watervergunningen en 100 meldingen verwerkt worden);

Waterschap Veluwe

- Toezicht vanuit de Waterwet; op basis van prioriteiten zoals bestuurlijk zijn vastgesteld in het integrale handhavingssuitvoeringsprogramma 2010;
- Tweemaal per jaar zal een oefenscenario in het kader van de calamiteitenzorg worden doorlopen gebaseerd op waterkwaliteit met nadruk op praktijkoefeningen en het implementeren van verbetermaatregelen.

2.3.4 Thema 5. Herstel en behoud bijzondere natuur

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
KRW-waterlichaam oevers	24 km	6 km	2 km	4 km	4 km	4 km	4 km
KRW-waterlichaam stapstenen	26 ha	8 ha	2 ha	4 ha	4 ha	4 ha	4 ha
HEN-wateren (zit ook in beekherstel)	130 km	115 km	8 km	3 km	4 km		
SED-wateren (zit ook in beekherstel)	162 km	132 km	10 km	10 km	5 km	5 km	
Vispassages	37		2	3	3	3	

Activiteiten 2010

- Inrichting van 2 km waterlichaam en aanleg van 2 stapstenen;
- In het kader van beekherstel wordt 8 km HEN-water en 10 km SED-water heringericht;
- Bij de inrichting van waterlichamen worden ook 2 vispassages aangelegd;
- Het onderhoud richt zich op het in stand houden van de Hoogste Ecologische Niveau/ Specifiek Ecologische Doelstelling (HEN/SED) wateren;
- De vergunnings- en meldingsplicht in het kader van de Waterwet richt zich op het reguleren van ondermeer ontwateringsmaatregelen (naar verwachting worden ten behoeve van dit doel circa 10 Watervergunningen verleend c.q. meldingen verwerkt);
- Toezicht vanuit de Waterwet; op basis van prioriteiten zoals bestuurlijk zijn vastgesteld in het integrale handhavingssuitvoeringsprogramma 2010.

2.3.5 Thema 6. Stedelijk water: Goede afstemming watersysteem en waterketen

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Aantal waterplannen	18 plannen	18 plannen	3 plannen				
Berekening stedelijke wateropgaven	6 gemeenten	6 gemeenten					

Waterschap Veluwe

Activiteiten 2010

- Veel van de eerste waterplannen hebben een looptijd van vier jaar. Een aantal plannen is inmiddels aan herziening toe. In 2010 worden naar verwachting 3 gemeentelijke waterplannen (2^e generatie plannen) vastgesteld, waaronder Harderwijk en Nunspeet;
- Bij de vergunningverlening rwzi's op "eigen water" zullen voorwaarden gesteld worden gericht op bereiken KRW-doelstellingen en naleving eisen Lozingenbesluit stedelijk afvalwater. Overigens wordt verwacht dat deze lozingen in de loop van 2010 onder het Activiteitenbesluit gaan vallen;
- In de Waterwet en de daaruit voortvloeiende algemene regels wordt de rol tussen de gemeente en het waterschap ten aanzien van het stedelijk water op een andere wijze ingevuld. Er komt een verschuiving van vergunningverlening naar adviesrecht en bestuurlijke afspraken. De implementatie van de Waterwet wordt in 2010 afgerond conform het inmiddels bestuurlijk goedgekeurde plan van aanpak. De gewijzigde invulling van het waterketentoezicht (incl. overstorten) zal vanaf 2010 opgepakt gaan worden;
- Tweemaal per jaar zal een oefenscenario in het kader van de calamiteiten zorg worden doorlopen gebaseerd op zuiveringstechnische werken. De nadruk zal meer komen te liggen op praktijkoefeningen en het implementeren van verbetermaatregelen;
- Onderhouden wateren die gelegen zijn in stedelijk gebied.

2.3.6 Thema 7. Goede onderhoudsituatie watersystemen

Doelstellingen

Doel Flora- en Faunaonderzoek	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Duurzame inrichting (qua inrichting, zo efficiënt mogelijk, niet schadelijk)	110 km	75 km		35			
Kunstwerken/stuwen	-		10	5	5	5	5

Activiteiten 2010

- Bij uitvoering van beekherstel en inrichting van waterlichamen liften de doelen voor een optimale inrichting voor onderhoud van het watersysteem mee;
- Op basis van de Waterwet worden vergunnings- en meldingsplichtige activiteiten gereguleerd, zodat doelmatig en efficiënt onderhoud gewaarborgd wordt (verwachting 25 vergunningen en/of meldingen);

Waterschap Veluwe

- Toezicht vanuit de Waterwet; op basis van prioriteiten zoals bestuurlijk zijn vastgesteld in het integrale handhavingssuitvoeringsprogramma 2010;
- Maken van een beheerplan voor beheer en onderhoudscyclus van landschapselementen;
- Plaatsen en vervangen stuwen gemalen en kunstwerken;
- Beschadiging van de watergangen wordt voorkomen door muskusrattenbestrijding in samenwerking met Waterschap Rivierenland;
- Een systeem op basis van GPS-informatie wordt stapsgewijs ingevoerd om de A-wateren en de dijken zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen onderhouden.

2.3.7 Thema 8. Brede Kijk

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
EVZ-model Winde Oever	4,6 km	4,6 km					
EVZ-model Winde Stapsteen	3 ha	3 ha					
EVZ-model Kamsalamander Oever *	0 km	0 km					
EVZ-model Kamsalamander Stapsteen *	2 ha	2 ha					
EVZ-model Winde + Kamsalamander Oever*	20 km	4,2 km		4 km	4 km	4 km	6 km
EVZ-model Winde + Kamsalamander Stapsteen *	24 ha	6 ha		4 ha	4 ha	4 ha	6 ha
Cultuurhistorie, inventarisatie	7	7					
Herstel sluizen	4	4					

* De aanleg van EVZ model kamsalamander gebeurt op initiatief van gemeentes.

Activiteiten 2010

- Het vaststellen van raamplannen voor de aanleg van EVZ's langs de Grift en de Voorsterbeek (maken onderdeel uit van de waterovereenkomst/het uitvoeringsprogramma tussen provincie en waterschap);
- Het onderhoud richt zich op de functie van recreatieve voorzieningen, landschapselementen en EVZ's.

Waterschap Veluwe

2.3.8 Thema 9. Meten is weten

De wateropgave bij 'Meten is Weten' bestaat eruit dat de goede gegevens op een consistente en betrouwbare wijze verzameld worden om het dagelijks waterbeheer van de noodzakelijke informatie te voorzien, knelpunten in het watersysteem zichtbaar te maken en om de mate van doelrealisatie (effectindicatoren) te bepalen.

In 2009 wordt een externe quick-scan uitgevoerd naar de effectiviteit van monitoring. De uitkomsten kunnen vanaf 2010 worden geëffectueerd.

Activiteiten 2010

- Vaststellen integraal meetplan en vervolgens uitvoeren;
- Uitbreiden van het meet- en registratieprogramma ter ondersteuning van de grondwartertaak zoals deze op basis van de Waterwet wordt verschoven van de provincie naar het waterschap;
- Borging van de kwaliteit van de meetgegevens door uitvoering van het onderhouds- en exploitatieschema meetnet;
- Implementeren nieuwe mogelijkheden die door een continue verdere ontwikkeling van IRIS beschikbaar komen. De profielen, baggervolumes, e.d. kunnen dan rechtstreeks uit de database berekend worden en de gegevens worden eenduidiger ontsloten m.b.v. standaardisatie van rapportages en tekeningen;
- De legger wordt in de periode 2010 – 2013 geactualiseerd op basis van het theoretische (gewenste) profiel en bepalingen uit de Waterwet. Hierbij wordt aangesloten bij de uitkomsten van het project "modellegger" dat door de Unie van Waterschappen wordt geïnitieerd. De modellegger komt in de tweede helft van 2009 beschikbaar. Voor de invulling van de actualisatie (inclusief in te meten profielen) zal een plan van aanpak opgesteld worden;
- Het beheersregister wateren wordt gecombineerd met actuele informatie voor o.a. vergunningverlening, handhaving, planvorming en modelberekening;
- De profielen van 150 km wateren worden ingemeten.

2.3.9 Thema 10. Beekherstel

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Beekherstel (voorbereiding)		15,7 km	15	15			
Beekherstel (uitvoering)	468 km	408,7 km	25	5	15	15	

Waterschap Veluwe

Activiteiten 2010

Vorbereiding en uitvoering BOP's: doelrealisatie 15 km voorbereiding en 25 km uitvoering.

2.4 Programma Waterketen

Inhoud

Waterschap Veluwe vindt samenwerking binnen de afvalwaterketen met de gemeenten binnen haar beheergebied een belangrijke speerpunt. Dit krijgt voornamelijk vorm door het gezamenlijk uitvoeren van optimalisatiestudies aan de afvalwaterketen (OASsen). Een ander belangrijk aspect van het integraal benaderen van de afvalwaterketen zijn de aanhakingspunten tussen de keten en het watersysteem.

Een van de hoofdtaken uit het programma Waterketen van Waterschap Veluwe is om het afvalwater vanaf het overnamepunt naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie te transporteren. Daarvoor moet het waterschap zorg dragen voor een goed beheerde infrastructuur voor het transporteren van afvalwater vanaf het gemeentelijke rioolstelsels naar de rwzi's. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat het transport geen hinder voor de omgeving mag opleveren (met name geur). Het transport van stedelijk afvalwater geschiedt door middel van rioolgemalen en transportleidingen. Tussen gemeenten en waterschap zijn afspraken gemaakt over de hoeveelheid afvalwater (m³/uur) die het waterschap moet afnemen op het overnamepunt. Deze zogenaamde afnameverplichting draagt bij tot een goed functioneren van de gehele afvalwaterketen.

Een andere hoofdtaak uit het programma Waterketen betreft het zuiveren van afvalwater. Het afvalwater wordt zodanig in de rioolwaterzuiveringsinstallaties gezuiverd, dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen zoals die zijn vastgelegd in de Wvo-vergunning en het Lozingenbesluit Stedelijk Afvalwater. Verder behoren de activiteiten die verband houden met de te betalen verontreinigingsheffing voor de lozing van het effluent tot het doel gezuiverd afvalwater. Bij extreme weersomstandigheden kan het voorkomen dat er overschrijdingen van de Wvo-vergunning plaatsvinden. Het is het beleid van het waterschap om de rwzi's niet voor extreme weersomstandigheden te dimensioneren, gezien de grote investeringen waarmee dit gepaard gaat.

Bij het zuiveringsproces ontstaat het restproduct slib, welk verwerkt en afgezet dient te worden. Voordat transport plaatsvindt naar de eindverwerker wordt het slib ontwaterd in de slibontwateringsinstallatie. Het ontwaterde slib wordt op een verantwoorde wijze verwerkt en afgezet.

Waterschap Veluwe

Beoogde effecten

Het waterschap streeft naar klimaatneutrale bedrijfsvoering door toepassing van o.a. eigen energieopwekking op rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Voor getransporteerd afvalwater is het beoogd effect een transportsysteem voor afvalwater naar de zuiveringseenheden, welke voldoet aan de afnameverplichting die is overeengekomen met gemeenten.

Het beoogd effect voor het zuiveren van afvalwater betreft het afleveren van effluent dat voldoet aan de geldende vergunningsvoorwaarden.

Daarnaast wordt voor het transporteren en zuiveren van afvalwater gestreefd naar minstens de vereiste effluentkwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten.

Voor de slibverwerking dient de slibbehandeling en slibafvoer volgens geldende richtlijnen zo efficiënt mogelijk plaats te vinden.

Indien onderdelen binnen de installaties van Waterschap Veluwe gaan falen, zullen ongewenste of zelfs mogelijk ernstige gevolgen voor de programmadoelstellingen het gevolg zijn. Het onderhoud binnen Waterschap Veluwe is erop gericht ongewenste of mogelijk ernstige gevolgen te voorkomen. Impliciet betekent dit dat onderhoudsacties daarmee zijn verworpen tot risicobeperkende maatregelen.

Investeringsuitgaven en netto-kosten

Voor het programma 'Waterketen' zijn de volgende uitgaven voor 2010 geraamd:

<i>(bedragen x € 1.000,--)</i>	Begroting 2010	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
Directe kosten	20.265				
Toegerekende kosten	7.600				
Netto kosten	27.865	28.548	30.115	30.507	30.695
<hr/>					
Bruto investeringen	20.000	10.316	2.423	4.229	24.326
Subsidies	2.100	1.050	-	-	-
Netto investeringen	17.900	9.266	2.423	4.229	24.326

Waterschap Veluwe

2.4.1 Thema 11. Waterketen integraal benaderen

Doelstellingen

Doel	Opgave t/m 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Realisatie OASsen	8	6	2				

Activiteiten 2010

- Optimalisatiestudie Epe;
- Optimalisatiestudie Elburg;
- Beleidsnota Waterkwaliteitsspoorstudies;
- Waterkwaliteitsspoorstudie Deventer - De Worp;
- In de planperiode zal per rwzi de effluentkwaliteit bekeken worden in relatie tot de KRW-doelen van het ontvangende water. In 2010 betreft dit de uitvoering van een waterkwaliteitsspoorstudie bij de rwzi Apeldoorn;
- De adviserende en toezichhoudende rol met betrekking tot indirecte lozingen zal vooral gericht worden op lozingen die de potentie hebben de doelmatige werking van de zuivering en/of de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater te beïnvloeden. Dit conform het bestuurlijk goedgekeurde plan van aanpak ten aanzien van de implementatie van de nieuwe wetgeving.

2.4.2 Thema 12. Getransporteerd afvalwater

Doelstellingen

Doel	Prognose 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Realiseren van schriftelijk vastgelegde afspraken met gemeenten over de afnameverplichtingen	80%	90%	100%	100%	100%	100%
Voldoen aan de afnameverplichtingen van afvalwater	98%	98%	98%	100%	100%	100%
Op afstand bestuurbaar maken van rioolgemalen	75%	90%	90%	90%	90%	100%

Activiteiten 2010

- Voor het op adequate wijze reguleren van de lozingen, zullen Wvo-vergunningen worden verleend, meldingen worden verwerkt, advieswerken worden opgesteld, milieuverslagen worden gecontroleerd en handhaving van de vergunningen worden uitgevoerd;

Waterschap Veluwe

- Met minimaal 90% van de betrokken gemeenten, zal de afnameverplichting schriftelijk zijn/worden vastgelegd;
- De debietmeters van de rioolgemalen zullen jaarlijks worden geïjkt voor een betrouwbare debietmeting;
- Jaarlijks uitvoeren van capaciteitstesten van de rioolgemalen met behulp van de debietmeters;
- In 2008 is de technische staat van alle rioolgemalen geïnventariseerd. Op basis van deze inventarisatie, zal een drietal rioolgemalen worden gerenoveerd;
- Om het op afstand bestuurbaar maken van de rioolgemalen, wordt besturingssysteem Webscada geïmplementeerd bij 3 rioolgemalen.

2.4.3 Thema 13. Gezuiverd afvalwater

Doelstellingen

Doel	Prognose 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Beperken aantal overschrijdingen van de lozingseisen in het kader van de Wvo-vergunning	≤ 100x	≤ 70x	≤ 70x	≤ 60x	≤ 50x	≤ 40x
Nalevingsgedrag lozingseisen beheersgebied laten voldoen aan doelstelling. Dit betreft het percentage monsters dat voldoet aan de lozingseisen t.o.v. het totaal aantal genomen monsters	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Effluentkwaliteit moet voldoen aan de wettelijke eis voor gebieds-verwijderingsrendement stikstof	76%	82%	82%	83%	84%	85%
Effluentkwaliteit moet voldoen aan de wettelijke eis voor het gebieds-verwijderingsrendement fosfor	80%	82%	85%	87%	89%	90%
Voldoen aan CZV-verwijdering effluent	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Vergisten van het slib uit het zuiveringsproces voor het opwekken van energie	90%	100%	100%	100%	100%	100%
Opwekken eigen energie om de energie-inkoop voor de rwzi's te beperken	9.400.000 kWh	12.000.000 kWh	12.000.000 kWh	12.000.000 kWh	12.000.000 kWh	12.000.000 kWh

Waterschap Veluwe

Doel	Prognose 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Uitvoeren van geplande preventieve en de correctieve onderhoudsacties	90%	90%	90%	90%	90%	90%
Continueren van de KAM-certificaten	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Activiteiten 2010

- Voldoen aan lozingseisen Wvo-vergunning en het gebiedsverwijderingsrendement
Voor alle rwzi's geldt dat ze moeten voldoen aan de vergunningseisen van de Wvo-vergunning. Daarnaast wordt in een aantal vergunningen extra ruimte geboden door de opname van de gebiedsverwijderingsrendementeis voor stikstof en fosfor. Deze ruimte maakt het mogelijk dat voor bepaalde rwzi's de individuele eisen voor stikstof en fosfor vervallen. Het behalen van het gebiedsverwijderingsrendement is derhalve zeer belangrijk voor Waterschap Veluwe.

De zuiveringsprestatie is een afgeleide van de verwijderingsprestatie, welke is opgebouwd uit de prestatie-indicatoren CZV- (Chemisch Zuurstof Verbruik), stikstof- en fosforverwijdering.

- Rwzi Apeldoorn renovatie (fase 4)

De renovatie van de rwzi Apeldoorn is gefaseerd uitgevoerd. Verder is de rwzi inmiddels uitgebreid met een slibontwatering, een deelstroombehandeling (DEMON) voor stikstofverwijdering en een gisting voor externe afvalstromen. Nu is er nog een aantal resterende werkzaamheden, welke geen onderdeel zijn geweest van andere projecten. Het betreft oude installatieonderdelen welke geautomatiseerd moeten worden. Daarnaast aanpassingen van infrastructuur, schilderwerkzaamheden aan "oude" installatieonderdelen en aanpassingen op het voormalig VAR-terrein.

- Rwzi Apeldoorn P-verwijdering (en terugwinning) uit deelstroombehandeling
Tot eind jaren tachtig werd zuiveringsslib met daarin een groot deel van de met het afvalwater aangevoerde fosfaatvracht direct aangewend voor bemesting van landbouwgronden. Door het aanscherpen van de normen voor zware metalen is dit niet meer mogelijk. Het meeste zuiveringsslib wordt inmiddels verbrand, waarmee het fosfaat definitief aan de natuurlijke kringloop wordt onttrokken. Het resultaat is dat er een zwaarder beroep wordt gedaan op de natuurlijke voorraad fosforerts. Deze wereldvoorraad is echter beperkt en zal op termijn niet kunnen voldoen aan de vraag. Aanvullend op de deelstroombehandeling voor stikstof dient op rwzi Apeldoorn fosfor (P) te worden verwijderd. Dit kan door het toevoegen van metaalzouten en afvoeren

Waterschap Veluwe

met het slib. Dit is echter geen duurzame oplossing, zeker gezien op de eindigheid van makkelijk winbare fosforertsen. Daarom wordt het fosfaat teruggewonnen uit de deelstroom die vrijkomt bij de ontwatering van het slib. Dit teruggewonnen fosfaat biedt in de toekomst mogelijkheden voor toepassingen als kunstmest of als toevoeging voor kunstmest. Daarnaast past het in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid. De verwachting is dat dit een terugverdienproject betreft van tien jaar.

- **Rwzi Apeldoorn inrichting bedrijfsruimte**

De technische installaties van Waterschap Veluwe (rwzi's, rioolgemalen, gemalen en stuwen) zijn via beeldscherm besturingssystemen (bbs) op afstand te bedienen. De stand der techniek biedt inmiddels mogelijkheden om door het gebruik van 'intelligente' beeldschermen de processen efficiënter te besturen. Op de rwzi Apeldoorn zullen procestechnologen, operators en logistiek medewerkers centraal bij elkaar worden geplaatst in een operatorroom, waardoor een optimale bedrijfsvoering mogelijk wordt.

- **Rwzi Apeldoorn energie optimalisatie**

In het kader van energie efficiency wordt er doorlopend gezocht naar mogelijkheden om onze technische installatie energie efficiënt te laten functioneren. In 2010 zullen een aantal energiebesparende maatregelen worden doorgevoerd die zowel kostenbesparend zijn als vallen binnen de doelstelling van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Te denken valt aan het benutten van laagwaardige restwarmte, het optimaliseren van de biogasproductie en isolatie van tanks en leidingen.

- **Rwzi Apeldoorn renovatie top entry menger gistingtanks**

Het huidige mengsysteem met gasinblazing van de gistingtanks op rwzi Apeldoorn, moet worden gerenoveerd. Door toepassing van een top entry menger vindt optimalisatie van het mengproces plaats en daarmee een optimalisatie van de biogasproductie.

- **Rwzi Elburg optimaliseren sliblijn en biogasproductie**

Om de mogelijkheden van de slibgisting op de rwzi Elburg optimaal te benutten, dienen er aanpassingen te worden gedaan aan de sliblijn. Tevens dient de sliblijn volledig geautomatiseerd te worden voor een efficiënte bedrijfsvoering vanuit de centrale operatorroom op de rwzi Apeldoorn.

- **Renovatie rwzi Epe met toepassen Nereda-technologie**

De huidige installatie is niet in staat om aan de Wvo-vergunning te voldoen.

Waterschap Veluwe

Eind 2008 heeft het Algemeen Bestuur van Waterschap Veluwe ingestemd met de bouw van een nieuwe rioolwaterzuiveringsinstallatie in Epe op basis van de innovatieve techniek Nereda. De oplevering zal in 2011 plaatsvinden.

- Rwzi Harderwijk aanpassen civiele constructie voorbezinktanks en nabezinktanks
Begin 2009 zijn er problemen geconstateerd met de loopranden en ondersabelingen van de voorbezinktanks en de nabezinktanks op rwzi Harderwijk.

De loopranden vertonen instabiliteit. Door de beschadigingen van de loopranden van de voorbezinktanks worden ook problemen veroorzaakt met de meedraaiende afdekkingen. De tanks zijn gebouwd in 1978 en derhalve ruim 30 jaar oud.

Om verdere schade te voorkomen dienen renovatiewerkzaamheden van de civiele constructie voorbezinktanks en van de nabezinktanks op de rwzi Harderwijk plaats te vinden. Hiervoor is reeds krediet beschikbaar gesteld.

- Rwzi Harderwijk uitbreiding luchtbehandeling

Dit betreft een project waarbij extra capaciteit wordt opgesteld t.b.v. de luchtafzuiging van de voorbezinktanks op rwzi Harderwijk. Deze is op dit moment ontoereikend.

- Rwzi Harderwijk aanpassing beluchting

Door de hoge belasting van rwzi Harderwijk is extra beluchtingcapaciteit benodigd.

Tevens zal aanpassing van de beluchting een energiebesparende maatregel zijn.

Inmiddels blijkt de vuilbelasting van de rwzi sneller toe te nemen dan verwacht was. In 2006 is een onderzoek gestart naar de oorzaak van deze snelle toename en wat de gevolgen zijn voor de periode tot 2025. In 2010 zal de beluchtingcapaciteit worden aangepast op basis van de nieuwe inzichten. Verwacht wordt dat niet alleen de beluchtingcapaciteit wordt uitgebreid, maar dat de puntbeluchters worden vervangen door de energie-efficiënte plaatbeluchting.

- Onderhoudsacties

Het uitvoeren van geplande en correctieve onderhoudsacties is een continu proces.

Door de aanpassingen in de onderhoudsorganisatie zal de efficiëntie van het team onderhoud verder toenemen. Verder worden er enkele preventieve onderhoudstaken van beheer naar onderhoud geschoven. Dit vertaalt zich in een verbeterde onderhoudssituatie en daarmee een verdere risicobeperking met betrekking tot het technisch falen van de installaties van sector watersysteem en sector waterzuivering.

Waterschap Veluwe

2.4.4 Thema 14. Slibverwerking

Doelstellingen

Doel	Prognose 2009	Planning 2010	Planning 2011	Planning 2012	Planning 2013	Planning 2014
Afzet van slib en reststoffen uitvoeren conform het Landelijk Afvalbeheerplan	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Voldoen aan drogestofgehalte van het slib na slibontwateringsproces	22,5%	23%	23%	23%	23%	23%

Activiteiten 2010

- Uitvoeren slib en reststoffen conform het Landelijk Afvalbeheerplan
Betreft een continu proces.
- Drogestofgehalte ontwaterd slib
Het drogestofgehalte van het ontwaterd slib zal worden gemonitord, waardoor eventuele bijsturing mogelijk wordt. Dit betreft een continu proces.

2.5 Programma Bestuur en bedrijfsvoering

Investeringsuitgaven en netto-kosten

Voor het programma 'Bestuur en bedrijfsvoering' zijn de volgende uitgaven voor 2010 geraamd:

(bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Meerjaren- perspectief 2011	Meerjaren- perspectief 2012	Meerjaren- perspectief 2013	Meerjaren- perspectief 2014
Directe kosten	4.219				
Toegerekende kosten	1.786				
Netto kosten	6.005	6.277	6.367	6.521	6.594
Bruto investeringen	1.271	1.003	1.002	980	1.036
Subsidies	-	-	-	-	-
Netto investeringen	1.271	1.003	1.002	980	1.036

Waterschap Veluwe

2.5.1 Thema 0. Algemeen Waterbeheersplan

Inhoud

In het waterbeheersplan geeft het algemeen bestuur van Waterschap Veluwe aan wat haar doelstellingen en ambities zijn voor het watersysteem en t.a.v. het zuiveren van afvalwater. Tevens is hier in opgenomen hoe het waterschap in de planperiode zijn doelen wil gaan realiseren en welke kosten hiermee gepaard gaan. Periodiek wordt over de voortgang gerapporteerd. Het waterbeheersplan heeft een looptijd van 6 jaar. Het eerstkomende waterbeheersplan omvat de planperiode 22 december 2009 tot en 22 december 2015.

Beoogde effecten

Het waterbeheersplan heeft tijdens haar looptijd de functie van 'agenda' voor de door het waterschap te verrichten activiteiten. Jaarlijks zal er een voortgangsrapportage verschijnen waarin wordt aangegeven of we op schema liggen, dan wel of we moeten bijsturen.

Doelstellingen

Doel	Opgave tot 2015	Prognose t/m 2009	Planning 2010	Planning 2011-2014
Waterbeheersplan 2010-2015		Definitief plan		

Activiteiten 2010

In het algemeen bestuur zal in de juni-vergadering een voortgangsrapportage worden voorgelegd.

Plannen van derden

Inhoud

Plannen van derden omvat het leveren van inbreng bij het opstellen van strategische plannen van derden die invloed kunnen hebben op het waterhuishoudkundige beleid ten aanzien van zowel de waterkwantiteits- als de waterkwaliteitstaak van het waterschap.

Beoogde effecten

Het beoogde effect bij het meedenken met c.q. reageren op plannen van derden is dat in deze plannen het realiseren van de waterschapsdoelen tenminste niet geblokkeerd worden en zo mogelijk in zijn meegenomen.

Waterschap Veluwe

Activiteiten 2010

- Er zorg voor dragen dat in plannen van derden het vastgestelde beleid van het waterschap integraal wordt meegenomen;
- De watertoets toepassen in alle plannen van derden met ruimtelijke effecten;
- Bijdragen aan overige plannen van derden.

2.5.2 Thema 17. Overig primair

Belastingheffing en invordering

Inhoud

Tot belastingheffing behoren alle activiteiten die verband houden met het bestandsbeheer en aanslagregeling van de waterschapsbelastingen en de afwikkeling van de daaruit voortvloeiende correspondentie.

Tot invordering behoren alle activiteiten die verband houden met het invorderen van opgelegde aanslagen voor de waterschapsbelastingen alsmede het uitvoeren van de kwijtscheldingsregeling. Zowel de belastingheffing als de invordering wordt voor Waterschap Veluwe uitgevoerd door Tricijn Belastingen.

Het waterschap is in het bestuur van Tricijn vertegenwoordigd door 2 leden van het college van D&H. Een van deze leden heeft zitting in het dagelijks bestuur van Tricijn.

Doelstellingen

Met de begroting 2010 van Tricijn in ingestemd door de deelnemende waterschappen. De (financiële) aspecten zijn verwerkt in de begroting van het waterschap.

In de raamovereenkomst met Tricijn zijn prestatie-indicatoren vastgelegd omtrent de wijze en kwaliteit van het heffen en invorderen van de waterschapsbelastingen. Maandelijks vindt door Tricijn ambtelijke rapportage plaats omtrent de voortgang. Twee keer per jaar wordt op bestuurlijk niveau gerapporteerd.

De invordering bij huishoudens vindt plaats middels het meeliften op de waternota van Vitens. Het meeliftcontract met Vitens loopt t/m 31 december 2010. In 2009 zal door Tricijn een voorstel inzake het meeliften of het zelf opleggen van huishoudelijke aanslagen worden voorbereid. In het 1^e kwartaal van 2010 zal het bestuur gevraagd worden hierover een besluit te nemen.

Het kwijtscheldingsbeleid wordt uitgevoerd conform het door het waterschap vastgestelde beleid.

Waterschap Veluwe

Voor het jaar 2010 heeft Tricijn een aantal speerpunten geformuleerd. Voor Waterschap Veluwe zijn de volgende speerpunten van belang:

- Uitvoering verdere samenwerking met gemeenten (groeistrategie);
- Onderzoek naar samenwerking met Lococensus;
- Verdere invoering integrale kwaliteitszorg (INK-model, processen beschrijven en rapportages);
- Ontwikkelingen e-dienstverlening (low-profile).

Bestuur

Inhoud

Het algemeen bestuur bepaalt het beleid van het waterschap. De strategische besluitvorming ten aanzien van de programma's zoals opgenomen in de begroting vindt plaats door het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur stelt de kaders vast en geeft sturing op hoofdlijnen. Het college van dijkgraaf en heemraden draagt zorg voor de verder invulling en uitvoering van het beleid.

Naast de besluitvorming zal het algemeen bestuur in een aantal brainstormings-bijeenkomsten oriënterend en meningsvormend gestalte geven aan het beleid van het waterschap.

Doelstellingen

Specifieke bestuurlijke doelen/activiteiten voor 2010 zijn:

- het oriënteren en plegen van besluitvorming inzake een mogelijk vergaande samenwerking/fusie met Waterschap Vallei & Eem;
- het implementeren van de nieuwe besluitvormingsstructuur van de Unie van Waterschappen;
- besluitvorming over verlenging van het meeliftcontract met Vitens of Tricijn de belastingheffing ingezetenen/Wvo laten verrichten;
- invulling geven aan bestuursprogramma;
- een actieve rol van bestuurders bij contacten bij bijeenkomsten met de inwoners en belangengroeperingen;
- een prominente rol van de portefeuillehouders in het versterken van de relatie, communicatie en samenwerken met gemeenten, provincie, andere waterschappen, de Unie van Waterschappen, bedrijfsleven, agrariërs, en terreinbeheerders;
- een actieve participatie in de uitwerking van het Rijksbeleid om te komen tot inrichting van duurzame en robuuste watersystemen

Waterschap Veluwe

Externe communicatie

Inhoud

Het bevorderen van het wederzijds begrip tussen het waterschap en doelgroepen door middel van planmatige communicatie. Deze communicatie is er op gericht het waterschap een duidelijk eigen gezicht te geven.

Beoogde effecten

- Bewoners en bedrijven binnen ons werkgebied (her)kennen Waterschap Veluwe als hun waterschap en weten wat het doet;
- Bewoners en bedrijven binnen ons werkgebied associëren Waterschap Veluwe met de instrumentele waarden 'veilig' en 'schoon' en affectief met 'samenwerken', innovatief, 'transparant', 'efficiënt' en 'duurzaam';
- Bevorderen van laagdrempelig contact van ambtenaren en bestuurders met bewoners en bedrijven;
- Bewoners en bedrijven herkennen het waterschap als overheid, d.w.z. als een organisatie die beleidskeuzes maakt en aangesproken mag worden. Bewoners en bedrijven herkennen de daarbij betrokken (politieke) stromingen en keuzemogelijkheden;
- Jong geleerd, oud gedaan: jongeren besteden (klassikaal) aandacht aan waterschapsorganisatie en taken en weten hoe je met (afval)water hoort om te gaan.

Activiteiten 2010

De reguliere activiteiten worden uitgevoerd conform het beleidsplan externe communicatie.

Daarnaast wordt, conform het bestuursprogramma, gewerkt aan intensief contact met bewoners en organisaties. Door:

- het herkenbaar naar voren brengen van de taken en verantwoordelijkheden van het waterschap;
- het inschakelen en luisteren naar de kennis en wensen van de bewoners, alvorens een plan op te stellen;
- belanghebbenden, c.q. vertegenwoordigers van belangengroepen actief attenderen op de mogelijkheid in te spreken in de commissievergadering;
- jaarlijks een ontmoeting te organiseren met belanghebbenden c.q. vertegenwoordigers van belangengroepen van ondernemers, agrariërs, en terreinbeheerders om het beleid toe te lichten en reflectie op beleidsvorming te vragen;
- actieve deelname van leden van het algemeen bestuur bij informatie- en inspraakbijeenkomsten;
- het aanbieden van waterschapsbesluiten en -vragen aan gemeenteraden, en provinciaal bestuur.

Waterschap Veluwe

2.5.3 Thema 18. Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

Doel: Afstemmen kerncompetenties van de organisatie/medewerkers met de Visie 2015

Inhoud

Diverse thema's uit de Visie 2015 kennen een doorwerking naar de wijze waarop aan uitvoeringstaken binnen Waterschap Veluwe vorm en inhoud wordt gegeven. Dit vraagt in zijn algemeenheid van medewerkers/afdelingen dat ze in de uitoefening van hun taken accenten gaan verleggen en deze in lijn brengen met de Visie 2015. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de competenties die medewerkers bezitten en/of nog moeten ontwikkelen. De competenties die van toepassing zijn op alle medewerkers liggen vast in de vorm van kerncompetenties. De kerncompetenties voor Waterschap Veluwe zijn omgevingsbewustzijn, verantwoordelijkheid en contactuele effectiviteit. Competenties die inspelen op het succesvol "Samenwerken aan water".

Doelen

Doel	Planning 2010
De kerncompetenties onderbrengen in het strategisch opleidingsbeleid en hier gericht aanvullende scholing op aanbieden.	1-9-2010

Activiteiten 2010

- Vaststellen strategisch opleidingsbeleid Waterschap Veluwe
- Centraal inventariseren en organiseren van scholing omtrent de kerncompetenties

Doel: Belonen op basis van prestaties

Inhoud

In 2010 start Waterschap Veluwe voor het vierde jaar met het beoordelen d.m.v. Compas. Compas heeft mede tot doel om als basis te dienen voor het toekennen van een prestatiegerichte beloning. Een beloning die in overeenstemming is met de prestaties van de individuele medewerker op het gebied van zijn/haar ontwikkeling en de behaalde resultaten. Op basis van de CAO heeft er in 2008 een aanpassing plaatsgevonden van het salarisgebouw. Hierbij ontstaat er per 1 januari 2010 een open schalenstructuur waarbij medewerkers binnen de schaal een procentuele salarisverhoging kunnen realiseren. Deze verhoging hangt af van de mate waarin men heeft gepresteerd. In 2010 optimaliseren wij de individuele beoordelingen door hierin

Waterschap Veluwe

sterker een relatie te leggen met de potentieelontwikkeling en strategische scholingsmogelijkheden. Daarnaast zal worden ingespeeld op de CAO-aanpassingen aangaande de toelagensystematiek die sectoraal zijn aangekondigd.

Doelen

Doel	Planning 2010
Inpassen potentieelbeleid en strategische scholingsmogelijkheden in gesprekscyclus	1-11-2010
Uitwerken toelagebeleid conform nieuwe CAO	1-12-2010

Activiteiten 2010

- Vaststellen potentieelbeleid
- Vaststellen toelagebeleid

Doel: Binden en Boeien van medewerkers

Inhoud

“Binden en Boeien” is in 2008 op basis van de Visie 2015 vastgesteld als één van de 4 strategische pijlers (INK-model). Het goede resultaat van het medewerkertevredenheid-onderzoek in 2009 toont aan dat Waterschap Veluwe voor haar inspanningen op dit terrein, intern erkend wordt. De uitdaging voor de komende jaren blijft om dit enerzijds te consolideren en anderzijds verder uit te breiden. Het besef dat de arbeidsmarkt voor technische beroepsgroepen sterk zal krimpen, is aanwezig. Waterschap Veluwe onderkent het belang van het vasthouden (binden) van medewerkers naast het hebben van een sterk werkgeversprofiel op de lokale arbeidsmarkt (boeien). Om dit laatste te bereiken zal binnen de watersector landelijk samenwerking worden gezocht aangaande de imago-ontwikkeling van de waterschapssector in algemene zin. Omtrent de lokale positionering voert Waterschap Veluwe haar eigen arbeidsmarktbeleid verder uit.

Doelen

Doel	Planning 2010
Coördineren en uitvoeren prestatiedoelen strategische pijler “Binden en Boeien”	Doorlopend 2010
Uitvoeren arbeidsmarktbeleid, implementeren instrumenten en monitoring	Doorlopend 2010

Waterschap Veluwe

Activiteiten 2010

- Vaststellen borgingspeilers Binden en Boeien;
- Uitwerken CAO-aanpassingen 2010;
- Implementeren aanpassingen secundaire arbeidsvoorwaarden Waterschap Veluwe;
- Uitvoeren arbeidsmarktbeleid conform vaststelling in 2008.

Doel: Inzetbare medewerkers

Inhoud

In 2009 heeft Waterschap Veluwe haar beleidsprogramma "Inzetbare medewerkers" vastgesteld. Een programma dat aandacht heeft voor de inzetbaarheid van medewerkers in alle loopbaanfasen. Binnen het programma is integraal aandacht voor zowel de vitaliteit, de arbeidsomstandigheden als de Doel is om als goed werkgever medewerkers optimaal inzetbaar te houden. Hierbij geldt dat de medewerker door de verschillende (samenhangende) maatregelen actief wordt uitgenodigd om aandacht te geven aan de eigen inzetbaarheids-mogelijkheden zowel op middellange als lange termijn. Eind 2009 is gestart met de implementatie van het inzetbaarheidsprogramma in 2010 wordt dit verder vervolgd.

Doelen

Doel	Planning 2010
Implementeren beleidsprogramma Inzetbare medewerkers	1-10-2010

Planning en control

Inhoud

Tot de activiteiten behoren onder meer: het voeren van de financiële administratie, treasury, het opstellen van begrotingen, management- en bestuursrapportages, de jaarrekening en het bevorderen van bedrijfsmatig werken.

Beoogde effecten

Het leveren van een bijdrage aan transparantie en verantwoording van het gevoerde beleid en beheer zowel in- als extern.

Doelstellingen

Het realiseren van het financieel-economisch denken bij de uitvoering van de primaire processen en het ondersteunen van bestuur en organisatie door middel van adequate en tijdige informatie zodat deze in staat zijn bij de uitoefening van hun taken de juiste afwegingen te maken.

Waterschap Veluwe

Activiteiten 2010

In het kader van de nieuwe waterschapswetgeving:

- het masterplan interne controle 2010 uitvoeren waarbij de nadruk ligt op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid;
- een masterplan interne controle 2011 opstellen.

Ten aanzien van kwaliteitszorg:

- het jaarverslag 2009 opstellen;
- het jaarplan 2010 uitvoeren (waaronder het verder ontwikkelen van prestatie-indicatoren en het auditen van processen);
- een jaarplan 2011 opstellen.

Informatievoorziening

Inhoud

Waterschappen zien zich geconfronteerd met de vraag hoe ze hun dienstverlening en bedrijfsvoering zo doeltreffend mogelijk kunnen inrichten, uitvoeren en beheersen.

Waterschap Veluwe heeft als doelstelling om door middel van informatie en communicatietechnologie de publieke dienstverlening te verbeteren, de elektronische toegankelijkheid van informatie voor de burger te vergroten en de interne efficiëntie te verbeteren. Realisatie van deze doelstelling stelt hoge eisen aan de informatie-huishouding, veranderingsbereidheid en de werkprocessen binnen Waterschap Veluwe.

Waterschap Veluwe werkt continu aan het optimaliseren van de informatievoorziening. Deze aandacht voor een goede informatievoorziening zal ook de komende jaren noodzakelijk zijn en leiden tot verbeteringen. Informatiebehoeften wijzigen immers in de loop van de tijd door veranderingen in omstandigheden en de omgeving.

Waterschap Veluwe heeft in haar visie document "Weloverwogen naar 2015" vastgelegd hoe de organisatie moet veranderen om op de ontwikkelingen in de maatschappij een adequaat antwoord te hebben. In het informatiebeleidsplan 2008-2011 zijn de belangrijkste uitgangspunten en ontwikkelingen weergegeven. De visie 'Weloverwogen naar 2015' vormt de achtergrond voor dit informatiebeleid.

Doelstellingen

Het ambitieniveau van Waterschap Veluwe omvat vier hoofddoelstellingen te weten:

- elektronische dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen:
 - uitvoering geven aan het Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid (NUP). Kernelementen van het NUP zijn samenwerking over de

Waterschap Veluwe

grenzen van overheidsorganisaties heen, goed gebruik van ICT en vermindering van administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

- samenwerking (regionaal en met Het Waterschapshuis):
 - invoering van basisregistraties in samenwerking met Het Waterschapshuis;
 - selectie en implementatie van een nieuw of bestaand zuiveringsinformatiesysteem ter vervanging van het huidige informatiesysteem ZUIS;
 - samenwerking met de waterschappen Vallei & Eem en Zuiderzeeland met betrekking tot de informatievoorziening en de belastingorganisatie Tricijn.
- invoering digitaal werken:
 - realisatie van het in het 'Masterplan Digitalisering' vastgestelde ambitieniveau 4 waarbij digitale documenten leidend zijn voor de processen;
 - invoering nieuw kantoorconcept (o.a. flexibilisering van werkplekken);
 - invoering e-mailmanagement;
 - invoering zaakgericht werken;
- beheerorganisatie:
 - het beheer van de informatievoorziening zal verder worden geprofessionaliseerd: het gegevensbeheer zal worden verbeterd en, waar nodig, worden aangepast aan de in- en externe informatiebehoefte;

Tevens zal er meegewerkt gaan worden aan diverse samenwerkingsverbanden, samenwerking binnen Het Waterschapshuis (o.a. elektronische dienstverlening, Iris, Tax-I, ODB, Z-info). Ook zal in 2010 invulling worden gegeven aan het door de Unie van Waterschappen ondertekende convenant m.b.t. open source en open standaarden.

Facilitaire ondersteuning

Inhoud

Binnen het cluster Facilitaire Ondersteuning worden de ondersteunende taken uitgevoerd ten behoeve van het primaire proces. De werkzaamheden zijn gericht op continuïteit en het voorkomen van stagnatie in de productiviteit van het primaire proces. In de afgelopen jaren zijn de diensten van deze unit verder uitgebreid. Zo komen inmiddels alle externe meldingen centraal bij de servicedesk binnen. Daarmee is een centraal aanspreekpunt voor de burger gecreëerd. Voor de interne klant bestond dit al wat langer. Vanaf 2010 zal er zowel voor de interne meldingen als de externe meldingen gewerkt gaan worden met Service Level Agreements (SLA's). Daarnaast worden de eerste ervaringen opgedaan met Planon Selfservice, een systeem waarbij de interne melder zelf via intranet zijn/haar meldingen en reserveringen kan melden en hier zelf ook de status van kan terugzien. Zowel de SLA's als Planon Selfservice zullen in 2010 worden geëvalueerd om de dienstverlening nog verder te optimaliseren en te professionaliseren.

Waterschap Veluwe

In het najaar 2009 wordt geïventariseerd welke inkoopcategorieën aandacht behoeven in verband met rechtmatigheid en doelmatigheid. Waar nodig en zinvol zal de betreffende inkoopcategorie in 2010 opnieuw worden aanbesteedt. De doelmatigheid gaat naast kostenbesparingen tevens om het vermindering van administratieve en logistieke lasten. Om de efficiency te verhogen zal in 2010 door middel van verschillende aanbestedingsprocedures ingekocht worden zodat meerdere contracten worden afgesloten met leveranciers. Waar mogelijk wordt gestreefd naar schaalvoordelen van het gezamenlijk inkopen in nauwe samenwerking met Waterschap Vallei & Eem en andere waterschappen.

Waterschap Veluwe

3 Nota betreffende de financiële positie

3.1 Algemeen

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de begroting is opgenomen.

3.2 Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Vanaf 22 december 2009 zijn in Nederland nieuwe waterplannen van kracht. Op rijksniveau zijn dat het Nationale Waterplan en het StroomGebiedsBeheersPlan (SGBP), waarin de nederlandse inzet voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) is vastgelegd. De provincies hebben hun regionale waterplannen vastgesteld en de waterschappen hun waterbeheersplannen. Voor Waterschap Veluwe betreft dat het "Waterbeheersplan Veluwe 2010-2015". In dit plan zijn onze doelen opgenomen, inclusief prestatie-indicatoren tot en met 2015. Hiermee is een langere periode van beleidsvorming voorlopig tot afgerond en wordt gezamenlijk het accent gelegd op de uitvoering.

Op 9 september 2009 zijn door de Gedeputeerde van de provincie Gelderland en de vier Gelderse Dijkgraven vier waterovereenkomsten getekend. Voor Waterschap Veluwe gaat het hier om een totaal pakket van € 22,8 miljoen bruto. De provincie draagt hier € 17,3 miljoen aan bij en het waterschap € 5,5 miljoen. De noodzakelijke waterschapsbijdrage is opgenomen in deze begroting en maakt onderdeel uit van het meerjarenperspectief. In dit pakket zijn opgenomen de uitvoering van de synergieprojecten KRW en een groot deel van het resterende herstelprogramma Beken & Sprengen. Over een aanvulling van deze overeenkomst met bijdragen voor uitvoering herstelplannen TOP-lijst gebieden, restant beekherstel en overige projecten wordt nog gesproken tussen provincie en waterschap.

De wettelijke taken van het waterschap zullen per 1 januari 2010 aanzienlijk wijzigen. De bevoegdheden ten aanzien van de indirecte lozingen verschuiven naar provincie en gemeenten en worden vervangen door een advies- en toezichthoudende rol. Een deel van de operationele grondwatertaak komt bij het waterschap te liggen. De vergunningsplicht wordt op grote schaal vervangen door algemene regels. De implementatie wordt uitgevoerd conform het bestuurlijk goedgekeurde plan van aanpak, zodat het waterschap goed voorbereid is op deze wijzigingen.

Conform het AB-besluit d.d. 25 november 2009 is de bestemmingsreserve Apeldoorns Kanaal opgeheven. Het saldo van € 5,4 miljoen is per 1 januari 2010 toegevoegd aan de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer.

Waterschap Veluwe

3.3 Uitgangspunten en normen

In de begroting is gerekend met de volgende uitgangspunten:

Omschrijving	Begroting 2010 / Meerjaren- perspectief 2011-2014	Begroting 2009
Rente voor kortlopende leningen	2,5%	4,0%
Rente voor langlopende leningen	4,5%	5,0%
Stijging personeelskosten		
• CAO-verhoging (incl. sociale lasten)		
- 2010	1,0%	2,5%
- 2011 t/m 2014	2,0%	2,5%
• Periodieke verhogingen (incl. sociale lasten)	1,0%	1,0%
Algemene inflatie		
- 2010	1,0%	2,0%
- 2011 t/m 2014	2,0%	2,0%
Btw-percentage	19%	19%

De in de begroting gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn conform de vastgestelde notitie "Waardering en afschrijving vaste activa".

3.4 Incidentele baten en lasten

In de begroting is een post opgenomen voor incidenteel mechanisch/elektrisch onderhoud ad € 0,3 miljoen.

Tevens zijn incidentele huurkosten (€ 0,1 miljoen) geraamd voor tijdelijke fosfaatinstallatie t.b.v. fosfaatverwijdering van het centraat uit de slibontwateringsinstallatie (totdat het project rwzi Apeldoorn P-verwijdering uit deelstroom in 2010 is afgerond).

Aan onderhoud software is eveneens € 0,1 miljoen aan incidentele kosten begroot. Daarnaast bevat de post externe deskundigen diverse incidentele uitgaven. De financiële omvang hiervan is jaarlijks nagenoeg gelijk van grootte.

Verder zijn er geen incidentele baten en lasten opgenomen in de begroting.

Waterschap Veluwe

3.5 Kostentoerekening

Uitgangspunt is dat de kosten zoveel mogelijk worden toegerekend aan de primaire en ondersteunende producten. De afdelingsgerelateerde kosten zoals bijvoorbeeld salarissen en huisvestingskosten worden toegerekend aan de kostenplaatsen van de afdelingen.

Globaal vindt de toerekening als volgt plaats:

- Huisvesting: de huisvestingskosten worden op basis van m² toegerekend aan de afdelingen.
- Afdelingskosten: de afdelingskosten worden aan de primaire en ondersteunde producten toegerekend op basis van inschatting van urenregistratie.
- Ondersteunende producten: de ondersteunende kosten worden toegerekend aan de primaire producten op basis van de kostentoerekeningscriteria zoals deze zijn opgesteld door de Unie van Waterschappen.
- Primaire producten: de primaire producten worden toegerekend aan de kostendragers watersysteembeheer en waterzuivering. Basis voor deze verdeelsleutel is de toelichting bij het rekenmodel van de nieuwe financieringsstructuur. Dit ten behoeve van de vertaling van het oude systeem naar het nieuwe financieringssysteem. De uitkomsten hiervan levert een verdeling op per beleidsproduct naar de kostendragers.
- Netto-kosten programma's: de programma's hebben een direct verband met de beleidsproducten. Het totaal van de uitkomsten van bepaalde beleidsproducten geeft het begrotingsoverzicht per programma.

Een volledig overzicht van de gehanteerde verdeelsleutels is opgenomen in de beheersbegroting.

3.6 Onttrekkingen aan reserves en voorzieningen

Ingegaan wordt op de bedragen die rechtstreeks uit voorzieningen worden onttrokken en het beroep dat wordt gedaan op overige bestemmingsreserves.

Algemene reserves:

De algemene reserve dient vooral om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen en om een jaarrekening met een onverwacht tekort in evenwicht te kunnen brengen. Het algemeen bestuur heeft besloten (AB-besluit 24 juni 2009) dat gestreefd wordt naar een ratio van het weerstandvermogen van 2 (uitstekend). Jaarlijks wordt bij de resultaatbestemming beoordeeld met welk bedrag de algemene reserve dient te worden gecorrigeerd.

Waterschap Veluwe

De ratio weerstandsvermogen voor de taak watersysteem van 2 betekent dat de algemene reserve op 1,5% komt van de begrote netto kosten. Voor de taak waterzuivering dient hierbij de reserve uiteindelijk op 14% te komen. Gekozen is om geleidelijk naar dit gewenste niveau te stijgen. Voorlopig wordt nog gerekend met een percentage van 8% voor de taak waterzuivering.

In deze begroting 2010 is eveneens met deze percentages gerekend.

Door een oplopende kostenbegroting dienen de twee algemene reserves te worden verhoogd. In de begroting 2010 is voor kostendrager watersysteembeheer een toevoeging van € 3.000,-- en voor waterzuivering € 36.000,-- geraamd.

Bestemmingsreserves:

- Apeldoorns Kanaal (achterstallig onderhoud): conform het AB-besluit d.d. 25 november 2009 wordt deze bestemmingsreserve per 1 januari 2010 opgeheven. Het saldo van deze bestemmingsreserve wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve tariefsegalisatie watersysteembeheer.
- Verwerking van afvalstoffen: de afschrijvingslasten m.b.t. projecten behorende bij deze bestemmingsreserve worden via de resultaatbestemming uit de bestemmingsreserve onttrokken. Voor de begroting 2010 is er geen onttrekking begroot.
- Groot onderhoud waterkering: Het saldo wordt aangewend voor incidentele (omvangrijke) onderhoudsklussen aan de waterkering, zoals het herstel van een talud of het uitvoeren van een extra inspectie. Het saldo van deze bestemmingsreserve bedraagt € 250.000,-- en is hiermee gelijk aan het maximum. Voor 2010 zijn geen stortingen en onttrekkingen begroot.
- Tariefsegalisatie: Deze bestemmingsreserve (per taak) wordt aangewend voor egalisatie van de toekomstige belastingtariefstijgingen. Aan de hoogte van deze bestemmingsreserve liggen meerjarencijfers over kosten- en tarievenontwikkeling ten grondslag: in het meerjarenperspectief is deze bestemmingsreserve zo laag mogelijk aan het einde van de planperiode (bij evenwicht tussen kosten en opbrengsten). De toevoeging of onttrekking aan deze bestemmingsreserve is de sluitpost van de resultaatbestemming. Voor de kostendrager watersysteembeheer is een bedrag van € 830.000,-- als onttrekking begroot. Voor de kostendrager waterzuivering is € 2.158.000,-- als onttrekking begroot.

Voorzieningen:

- Afkoppelen verhard oppervlak: Deze voorziening is gevormd ten behoeve van de verplichtingen die voortvloeien uit de subsidieverordening 'Afkoppelen van schoon verhard oppervlak van de riolering'. De hoogte van de voorziening is gelijk aan het totaal van de toegezegde subsidiebijdragen. De subsidietoezeggingen zijn stop gezet, derhalve worden er geen nieuwe stortingen toegevoegd aan de voorziening.

Waterschap Veluwe

De looptijd van de verordening is tot en met 31 december 2010. Voor 2010 is een bedrag van € 113.390,-- opgenomen als onttrekking uit deze voorziening.

- Pensioen bestuur: In het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) wordt voorgeschreven dat voor arbeidsgelateerde verplichtingen een voorziening gevormd moet worden. De hoogte van deze voorziening wordt eenmaal in de drie jaar opnieuw berekend en wordt gevormd door de pensioenverplichtingen aan (oud)d&h-leden. De werkelijk betaalde kosten aan Loyalis inzake ouderdoms- en nabestaandenpensioen worden onttrokken aan de voorziening. Om de voorziening op het juiste niveau te houden wordt jaarlijks rente toegevoegd aan deze voorziening. Voor 2010 is als rentetoevoeging € 69.743,-- begroot en € 75.000,-- als uitgaven.
- Wachtgeld voormalig personeel en bestuur: In de BBVW wordt voorgeschreven dat voor arbeidsgelateerde verplichtingen een voorziening gevormd moet worden. Voor verplichtingen aan voormalig personeels- en bestuursleden inzake wachtgeld en suppletie FPU is een voorziening gevormd. Nieuw ontstane verplichtingen in een jaar worden toegevoegd aan de voorziening en de werkelijk uitbetaalde kosten worden onttrokken. De onttrekking voor 2010 is op € 362.517,-- begroot.
- Afschrijving Waterlandstichting Veluwe: Na een huurperiode van 10 jaar kunnen de installaties van de Waterlandstichting worden overgenomen. Deze overname vindt plaats tegen een hogere waarde dan de werkelijke waarde, aangezien de Waterlandstichting niet afschrijft op de installaties. Gedurende de huurperiode ziet het waterschap derhalve een toekomstig verlies op zich afkomen. Om dit verlies te dekken is per installatie een voorziening gevormd. De jaarlijkse toevoeging aan de voorziening is gelijk aan de afschrijvingslast. In 2010 vinden er geen overnames plaats.

3.7 Waterschapsbelastingen

Watersysteembeheer

Binnen deze taak worden de kosten toegerekend naar de categorieën ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen. De eerste toerekening betreft de ingezetenen op basis van het solidariteitsbeginsel. Dit houdt in dat iedere woonruimte voor dit deel een gelijk belang heeft bij het watersysteembeheer. Op basis van de inwonerdichtheid binnen het beheersgebied worden de kosten toegerekend.

De overige kosten worden toegerekend naar de overige categorieën o.b.v. de onderlinge waardeverhouding (profijtdeel conform methode Delfland).

Waterschap Veluwe

Kostentoedeling

Onderstaand een overzicht van de toegepaste kostentoedeling conform de vastgestelde kostentoedelingsverordening.

Categorie	Kosten-toedeling (%)
Ingezetenen	32,0%
Ongebouwd	10,9%
Gebouwd	56,7%
Natuur	0,4%

Tarieven en belastingopbrengst watersysteembeheer

Onderstaand een overzicht van de tarieven, eenheden en totale belastingopbrengst per categorie voor watersysteembeheer.

Omschrijving	Begroting 2010	Eenheden 2010	Belasting-opbrengst 2010 (x €1.000,-)
Watersysteembeheer			
Ingezetenen per woonruimte	€ 41,73	172.717 woonruimten	7.207
Gebouwd - Bemalen	0,03338%	€ 18,1miljard WOZ-waarde	6.047
Gebouwd - Niet bemalen	0,01669%	€ 40,2miljard WOZ-waarde	6.712
Ongebouwd - Bemalen	€ 59,96	31.200 hectare	1.871
Ongebouwd - Niet bemalen	€ 29,98	19.846 hectare	595
Natuur	€ 1,57	58.428 hectare	92
Totaal			22.524

Verloop kosten, opbrengsten en reserve watersysteembeheer

De algemene reserve wordt jaarlijks bijgesteld om op een juist niveau te komen (1,5% van de kosten).

Vanuit de bestemmingsreserve tariefseglisatie watersysteembeheer worden bijdragen geput om te komen tot een gelijkmatige stijging van de omslagheffing.

Het verloop van de kosten, opbrengsten en reserve is als volgt:

Waterschap Veluwe

(bedragen x € 1.000,--)

Jaar	Kosten	Belasting- opbrengst 2010 + 0,0% en volgende jaren + 2,5%	Dividend	Reserve				Saldo 31/12 verdeeld	
				Saldo 1/1	Storting algemene reserve	Onttr. best.res. tariefs- egalitatie	Saldo 31/12	Algemene reserve	Best.res. tariefs- egalitatie
2010	23.446	22.524	95	9.866	3	-/- 830	9.039	352	8.687
2011	24.257	23.087	96	9.039	12	-/- 1.086	7.965	364	7.601
2012	25.271	23.664	95	7.965	15	-/- 1.527	6.453	379	6.074
2013	26.222	24.256	97	6.453	14	-/- 1.883	4.584	393	4.191
2014	26.874	24.862	98	4.584	10	-/- 1.924	2.670	403	2.267

Waterzuivering

De kosten worden omgerekend naar een tarief per vervuilingseenheid (v.e.). Deze v.e.'s worden aangeleverd door belastingkantoor Tricijn.

Tarieven waterzuivering

Onderstaand een overzicht van de tarieven, eenheden en belastingopbrengst voor waterzuivering.

Omschrijving	Begroting 2010	Vervuilingseenheden 2010	Belasting- opbrengst 2010 (x € 1.000,--)
Huishoudelijk	€ 42,72	432.795	18.489
Niet-huishoudelijk	€ 42,72	230.587	9.851
Totaal		663.382	28.340

Verloop kosten, opbrengsten en reserve waterzuivering

De algemene reserve wordt jaarlijks bijgesteld om op een juist niveau te komen (8% van de kosten).

Vanuit de bestemmingsreserve tariefsegalitatie waterzuivering worden bijdragen geput om te komen tot een gelijkmatige stijging van de omslagheffing.

Het verloop van de kosten, opbrengsten en reserve is als volgt:

Waterschap Veluwe

(bedragen x € 1.000,--)

Jaar	Kosten	Tarief- stijging 2010 + 0,0% en volgende jaren + 2,5%	Dividend	Reserve			Saldo 31/12 verdeeld		
				Saldo 1/1	Storting algemene reserve	Onttr. best.res. tariefs- egalisatie	Saldo 31/12	Algemene reserve	Best.res. tariefs- egalisatie
2010	30.587	28.340	125	15.136	36	-/- 2.158	13.014	2.447	10.567
2011	31.391	29.206	124	13.014	64	-/- 2.125	10.953	2.511	8.442
2012	32.998	30.099	125	10.953	129	-/- 2.903	8.179	2.640	5.539
2013	33.437	31.020	123	8.179	35	-/- 2.329	5.885	2.675	3.210
2014	33.637	31.969	122	5.885	16	-/- 1.562	4.339	2.691	1.648

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een bevoegdheid van de overheid. Iedere overheid, Rijk, gemeenten en waterschappen kan een eigen beleid bepalen, waar het de norm aangaat. Uitgangspunt is de norm die het Rijk hanteert, 90% van de Bijstandsuitkering. In het kader van onder andere armoedebelief is aan de lagere overheden de bevoegdheid gegeven om een afwijkende norm te hanteren die ligt binnen de 90% en 100%. Waterschap Veluwe hanteert de norm van 90%.

3.8 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van het waterschap is. Dit is van belang als er zich een financiële tegenvaller voordoet.

De begroting is gebaseerd op de huidige inzichten. De ervaring heeft geleerd dat de realiteit achteraf bezien op bepaalde punten hiervan zal afwijken.

Het algemeen bestuur heeft besloten (AB-besluit 24 juni 2009) dat gestreefd wordt naar een ratio van het weerstandsvermogen van 2 (uitstekend). Om deze ratio te berekenen is inzicht nodig in de hoogte van de risico's en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit van Waterschap Veluwe wordt gevormd door de algemene reserve en de bestemmingsreserves onderhoud waterkering en verwerking afvalstoffen.

Jaarlijks wordt bij de resultaatbestemming beoordeeld met welk bedrag de algemene reserve dient te worden gecorrigeerd.

De ratio weerstandsvermogen voor de taak watersysteem van 2 betekent dat de algemene reserve op 1,5% komt van de begrote netto kosten. Voor de taak waterzuivering dient hierbij de reserve uiteindelijk op 14% te komen. Gekozen is om geleidelijk naar dit gewenste niveau te stijgen. Voorlopig wordt nog gerekend met een percentage van 8% voor de taak waterzuivering.

In deze begroting 2010 is eveneens met deze percentages gerekend.

Waterschap Veluwe

Risico's waaraan gedacht kan worden zijn bijvoorbeeld:

- externe factoren zoals renteontwikkeling, inflatie, economische bedrijvigheid;
- omstandigheden zoals weersinvloeden;
- bedrijfsvoeringsaspecten, zoals verstoring van het zuiveringsproces door giflozingen en het in ongerede raken van installatieonderdelen;
- gerechtelijke uitspraken in het kader van de heffingen.

De risico's kunnen zowel de financiën als de voorgenomen prestaties beïnvloeden.

Subsidiëring

Op 9 september 2009 zijn door de Gedeputeerde van de provincie Gelderland en de vier Gelderse Dijkgraven vier waterovereenkomsten getekend. Voor Waterschap Veluwe gaat het hier om een totaal pakket van € 22,8 miljoen bruto. De provincie draagt hier € 17,3 miljoen aan bij en het waterschap € 5,5 miljoen. De noodzakelijke waterschapsbijdrage is opgenomen in deze begroting en maakt onderdeel uit van het meerjarenperspectief. In dit pakket zijn opgenomen de uitvoering van de synergieprojecten KRW en een groot deel van het resterende herstelprogramma Beken & Sprengen. Over een aanvulling van deze overeenkomst met bijdragen voor uitvoering herstelplannen TOP-lijst gebieden, restant beekherstel en overige projecten wordt nog gesproken tussen provincie en waterschap.

Heffingen v.e.'s

Het geraamde aantal op te leggen vervuilingseenheden is samen met Tricijn geprognosticeerd. Met name voor wat betreft de bedrijfsvervuilers is een risico aanwezig dat deze kunnen afwijken (bijvoorbeeld in verband met faillissement). Een afwijking van het totaal aantal geraamde vervuilingseenheden van 1% geeft al een afwijking van gemiddeld 6.706 v.e. Om deze lagere opbrengst te compenseren is een tariefsverhoging van 0,5% benodigd voor kostendrager waterzuivering.

Rente

Het meerjarenperspectief is gebaseerd op een rentepercentage voor nieuw aan te trekken langlopende geldleningen van 4,5% en 2,5% voor kortlopende geldleningen voor de jaren 2010 t/m 2014.

Indien het rentepercentage 1% hoger uitvalt in de planperiode, leidt dit tot een structurele afwijking van de meerjarenbegroting. De tariefstijging zou voor zowel watersysteembeheer als voor waterzuivering 0,4% bedragen.

Cao-verhoging

Als uitgangspunt van deze beleidbegroting is gerekend met een cao-verhoging van 1,0% in 2010 en 2,0% in 2011 t/m 2014. Een hogere cao van structureel 1,0% leidt tot

Waterschap Veluwe

een hogere tariefstijging van 0,35% voor de kostendrager watersysteembeheer en 0,2% voor waterzuivering.

Inflatie

Als uitgangspunt van deze beleidbegroting is gerekend met een inflatiepercentage van 1,0% in 2010 en 2% in 2011 t/m 2014. Een structureel hoger inflatiepercentage van 1,0% leidt tot een hogere tariefstijging van 0,35% voor de kostendrager watersysteembeheer en 0,5% voor waterzuivering.

Zuiveren van afvalwater

Weersomstandigheden kunnen grote invloed hebben op de kwaliteit van het zuiveringsproces en het aantal overstortingen. Bij relatief weinig neerslag zal het zuiveringsproces beter verlopen dan wanneer er een grote hoeveelheid neerslag valt. In het laatste geval zullen er ook meer overstortingen zijn, waardoor de rijksheffing fors hoger uit kan vallen. De kosten van rijksheffing zijn voor 2010 op € 725.000,-- begroot.

Waterlandstichting

In 2007 heeft de belastingdienst een naheffingsaanslag inzake BTW opgelegd aan de Waterlandstichting over 2002. Deze naheffingsaanslag volgt op eerdere aanslagen over voorafgaande jaren, vanaf 1997. De aanslagen zijn niet gemotiveerd door de belastingdienst en dienen uitsluitend om eventuele rechten van de belastingdienst veilig te stellen. Definitieve berichtgeving van de belastingdienst is mede afhankelijk van de uitkomst van procedures over vergelijkbare zaken die voor het Europese Hof gevoerd worden. De aanslagen hebben betrekking op de teruggevorderde BTW over de investeringen die bij de Waterlandstichting zijn ondergebracht (voor Waterschap Veluwe betreft dit € 1,3 miljoen exclusief eventuele heffings- en invorderingsrente). Tegen de naheffingsaanslagen is door de Waterlandstichting bezwaar aangetekend. Met bovenstaande is niet gerekend in deze meerjarenbeleidsbegroting.

Borgstelling Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is de uitvoeringsorganisatie voor de 26 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. De waterschappen dragen de kosten van de activiteiten en projecten die Het Waterschapshuis in opdracht van de waterschappen uitvoeren. Het Waterschapshuis heeft afspraken gemaakt met de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) betreffende de kredietlimiet die nodig is om projecten te kunnen voorfinancieren. De NWB heeft vereist dat waterschappen hiervoor borg staan. Waterschap Veluwe is gevraagd borg te staan voor een bedrag van € 602.000,--. Dit bedrag is gebaseerd op een investeringsbegroting van circa € 19,3 miljoen, via een verdeelsleutel toegerekend aan de waterschappen. Het dagelijks bestuur heeft hier op 23 april 2008 mee ingestemd.

Waterschap Veluwe

3.9 Financiering

3.9.1 Ontwikkelingen met invloed op treasurybeleid

Economie

In het tweede kwartaal 2009 nam de economische krimp in diverse landen af (VS en Nederland) en enkele landen toonden alweer een positieve groei (Duitsland, Frankrijk en Japan). Economische indicatoren wijzen op een voortgaand herstel in de komende maanden. Het herstel zal echter moeizaam verlopen en de kans op een terugval blijft aanwezig. Deskundigen verwachten de komende jaren een zwakke economische groei, lage inflatie en lage rente.

Rentevisie

In het meerjarenperspectief 2010-2014 is gerekend met een rente voor aan te trekken langlopende geldleningen van 4,5% en voor kortlopende geldleningen 2,5%.

De markt blijft 'gevangen' tussen enerzijds de druk op de langlopende rente die voortvloeit uit de slechte economische situatie met de bijbehorende lage tarieven van centrale banken en anderzijds de sluimerende angst voor een oplopende inflatie op langere termijn vanwege de fors opgelopen begrotingstekorten wereldwijd.

Deskundigen verwachten dat er eigenlijk weinig gebeurt met de lange rente. Voorlopig lijkt er dan ook geen duidelijk beeld voor een stijgende, dan wel een dalende rente. De rentestand (per 3 augustus 2009) voor een geldlening met een looptijd van 10 jaar is 3,54%. Gemiddeld bedraagt de prognose van de rentestand voor een langlopende geldlening over 12 maanden 4,11%.

Het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) om de geldmarkt met liquiditeiten te overstelpen heeft geleid tot lagere geldmarkttrentes zelfs onder het niveau van de herfinancieringsrente van 1% waartegen banken bij de ECB lenen. Deskundigen verwachten dat de ECB de komende maanden een afwachtende houding zal innemen. Daarmee blijven de geldmarkttarieven voorlopig op het huidige historisch lage niveau. Over 12 maanden wordt een rentestand voor een kortlopende geldlening verwacht van 1,47%. Het huidige percentage bedraagt 0,89% (peildatum 3 augustus 2009).

3.9.2 Liquiditeitsprognose

De liquiditeitsprognose geeft het tekort aan financieringsmiddelen weer als geen leningen worden aangetrokken. Het vormt de basis voor het bepalen wanneer en in welke mate het gewenst of noodzakelijk is om vaste geldleningen af te sluiten.

De liquiditeitsprognose wordt opgesteld voor de korte termijn (per maand voor 2010) en voor de lange termijn (2011 tot en met 2014). In de liquiditeitsprognose is uitgegaan

Waterschap Veluwe

van de stand van de rekening courant per 1 oktober 2009. De inkomsten en uitgaven zijn gebaseerd op de beleidsbegroting 2010 en het meerjarenperspectief 2010-2014.

In onderstaand overzicht wordt de hoogte van het financieringstekort weergegeven per ultimo van elk jaar. Het waterschap zal op 31 december 2010 een financieringstekort hebben van € 41,9 miljoen, indien de uitgaven en inkomsten plaatsvinden conform de beleidsbegroting 2010. Dit financieringstekort wordt vooral veroorzaakt door de voorgenomen investeringen. Rekening houdend met een kasgeldlimiet van € 13,6 miljoen (zie paragraaf 3.9.3) ontstaat overschrijding van de kasgeldlimiet ad € 28,3 miljoen. Deze overschrijding loopt verder op in de volgende jaren.

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1 miljoen)				
	Financierings- tekort	Kasgeldlimiet	Overschrijding kasgeldlimiet	Minimaal lenen
31-12-10	- 41,9	13,6	28,3	28,3
31-12-11	- 59,7	13,6	46,1	17,8
31-12-12	- 76,7	13,6	63,1	17,0
31-12-13	- 85,7	13,6	72,1	9,0
31-12-14	- 131,9	13,6	118,3	46,2
Totaal				118,3

Door een combinatie van de volgende maatregelen toe te passen bij het afdekken van het financieringstekort wordt het risico gespreid:

- Het rentepercentage van een langlopende geldlening is aanzienlijk hoger dan van kortlopend geld. Daarom zullen tijdelijke financieringstekorten zoveel mogelijk worden opgevangen met kort geld.
- De rente van een langlopende lening is historisch gezien nog steeds laag. De treasurycommissie zal de financiële markten volgen en zo nodig aanvullende leningen afsluiten.

Vanwege de extreem lage korte rente, is sprake van een aanzienlijke premie voor transacties met uitgestelde storting. Op dit moment is het dus niet aantrekkelijk om het renteniveau voor toekomstige financieringsbehoeften al vast te leggen. Als de situatie verandert, zal de treasurycommissie hierop inspelen en zo nodig een lening met uitgestelde storting aantrekken.

Waterschap Veluwe

3.9.3 Treasurybeheer

Kasgeldlimiet

Volgens de wet Financiering decentrale overheden (FIDO) mag maximaal 23% van de totale lasten van de begroting met kortlopende geldleningen of via krediet in rekening-courant worden gefinancierd. Door deze kasgeldlimiet wordt het renterisico op de korte financiering beperkt. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Uit onderstaande tabel blijkt dat de kasgeldlimiet in 2010 zal worden overschreden, als geen maatregelen worden genomen.

Kasgeldlimiet 2010 <i>(bedragen x € 1.000,--)</i>	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde vlottende schuld	19.068	29.687	30.858	37.490
Gemiddelde vlottende middelen	-	-	-	-
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	19.068	29.687	30.858	37.490
Kasgeldlimiet	13.642	13.642	13.642	13.642
Ruimte onder kasgeldlimiet	0	0	0	0
Overschrijding kasgeldlimiet	5.426	16.045	17.216	23.848
Berekening kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	59.312			
Percentage regeling	23%			
Kasgeldlimiet	13.642			

Renterisiconorm

Het renterisicobeheer omvat het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid, dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger zullen zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau of het in de meerjarenraming en begroting geraamde niveau. Deze renterisico's op de vaste schuld worden volgens de wet FIDO ingekaderd middels de renterisiconorm. De renterisiconorm bedraagt 30% van het begrotingstotaal van het komende begrotingsjaar. Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm in de jaren 2010 tot en met 2014 niet wordt overschreden.

Waterschap Veluwe

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,--)	2010	2011	2012	2013	2014
Renteherzieningen	0	0	0	0	0
Aflossingen	7.654	7.170	7.170	6.670	6.670
Renterisico	7.654	7.170	7.170	6.670	6.670
Renterisiconorm	17.794	17.794	17.794	17.794	17.794
Ruimte onder renterisiconorm	10.140	10.624	10.624	11.124	11.124
Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal	59.312				
Percentage regeling	30%				
Renterisiconorm	17.794				

Leningportefeuille

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de samenstelling, grootte en rentegevoeligheid van de langlopende geldleningen. Vervroegde aflossing is niet mogelijk. De leningen zijn exclusief de leningen van de Waterlandstichting.

Mutaties in leningportefeuille	Bedrag (x € 1.000,--)	Gemiddelde rente ¹
Stand per 01-01-2010	79.244	4,32 %
Reguliere aflossing	7.654	
Stand per 31-12-2010	71.590	4,27 %

¹ Het gemiddelde rentepercentage wordt bepaald door de verhouding tussen de jaarlijkse rentelasten van de langlopende leningen ten opzichte van het saldo van de leningportefeuille.

Beleggingenportefeuille

De beleggingenportefeuille (exclusief Waterlandstichting) van het waterschap per 1 januari 2010 bestaat hoofdzakelijk uit verstrekte leningen aan medewerkers ad € 6,2 miljoen. Deze leningen betreffen vooral verstrekte hypotheekleningen. Met ingang van 1 juni 2005 is de hypotheekregeling bevroren.

Kasbeheer

Bij de Nederlandse Waterschapsbank geldt in 2010 een maximum rekening courantkrediet van € 13,3 miljoen. De maximale kredietlimiet bij de Postbank bedraagt

Waterschap Veluwe

€ 300.000,-- om de betalingen van de salarissen te kunnen waarborgen. Het gezamenlijke bedrag betreffende krediet in rekening courant is gelijk aan de voor 2010 bepaalde kasgeldlimiet.

3.9.4 Waterlandstichting

Het waterschap is met de Waterlandstichting overeenkomsten aangegaan, waarbij de nieuwbouw en/of verbouw van een aantal zuiveringsinstallaties en gemalen door de Waterlandstichting wordt gefinancierd. De investering is via een recht van opstal economisch overgedragen. Na afloop van de bouwperiode wordt de installatie voor een periode van 10 jaar verhuurd door de stichting aan het waterschap. Het waterschap bepaalt op welk moment langlopende financiering wordt aangetrokken.

Het economisch opstalrecht van rwzi Brummen/gemaal Nulde Horst en rwzi Harderwijk wordt in 2012 respectievelijk 2014 beëindigd. De begrote investeringen ad € 7,7 miljoen en € 16,8 miljoen zijn verwerkt in de liquiditeitsprognose.

Onder garantie van Waterschap Veluwe zijn door de Nederlandse Waterschapsbank leningen met een totaalbedrag ad € 48 miljoen verstrekt aan de Waterlandstichting. De aflossing van de nominale waarde van deze leningen vindt in één termijn plaats op de betreffende vervaldatum. Vervroegde aflossing is niet toegestaan.

Ingangsdatum	Vervaldatum	Rentepercentage	Bedrag in €
03-06-2002	03-06-2012	5,41%	5.500.000
17-10-2002	17-10-2012	4,88%	11.500.000
27-01-2003	27-01-2013	4,20%	7.000.000
31-03-2003	31-03-2013	4,32%	1.500.000
11-08-2003	11-08-2013	4,28%	8.000.000
20-08-2003	20-08-2013	4,38%	500.000
24-08-2004	24-08-2014	4,30%	9.000.000
22-11-2005	22-11-2014	3,66%	5.000.000
Totaal			48.000.000

Waterschap Veluwe

3.10 Verbonden partijen

De waterschappen Veluwe, Zuiderzeeland en Vallei & Eem zijn op het gebied van heffen en invorderen van belastingen een samenwerkingsverband aangegaan. Middels een gemeenschappelijke regeling is hiervoor Tricijn Belastingen opgericht.

Alle genomen monsters ten behoeve van het meten van de waterkwaliteit worden door Waterschap Groot Salland geanalyseerd in het laboratorium. Waterschap Veluwe is hiervoor met Waterschap Groot Salland een samenwerkingsverband aangegaan in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Waterschap Rivierenland voert de bestrijding van muskus- en beverratten uit voor haar eigen gebied, Waterschap Rijn en IJssel en die van Waterschap Veluwe. Hiervoor is een overeenkomst van kosten voor gemene rekening afgesloten.

Ook heeft Waterschap Veluwe een samenwerkingsvorm met Het Waterschapshuis. De samenwerking is op basis van een stichting die in 2010 zal worden omgezet naar een gemeenschappelijke regeling.

Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 25 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen en de andere overheden die actief zijn in de natte sector. Onder begeleiding van Het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich gezamenlijk in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. Daarnaast is het streven gericht op een aanzienlijke kostenbesparing op alle ICT-uitgaven.

Waterschap Veluwe is met de Waterlandstichting te Den Haag overeenkomsten aangegaan, waarbij de nieuwbouw van een aantal zuiveringsinstallaties en gemalen door de stichting is gefinancierd. De investering is via een recht van opstal economisch overgedragen. Na afloop van de bouwperiode wordt de installatie voor een periode van 10 jaar verhuurd door de stichting aan Waterschap Veluwe. Waterschap Veluwe staat daarbij garant voor de door de stichting benodigde middelen. De handelingen binnen de doelstelling van de stichting en de financiële gevolgen die daaruit voortvloeien, worden door het waterschap gevrijwaard.

Het waterschap heeft in het kader van de Cross Border Lease-transactie(s) de commanditaire vennootschap Apeldoorn Facility Leasing III CV), besloten vennootschap Veluwe Lease Management III en enkele maatschappen opgericht.

Waterschap Veluwe

Op grond van de economische realiteit van het geheel der contracten worden deze entiteiten als volledig transparant beschouwd met het waterschap, oftewel als 100% deelneming.

N.B. Van de organisaties waarmee Waterschap Veluwe een gemeenschappelijke regeling is aangegaan is de begroting inzichtelijk.

3.11 Bedrijfsvoering

Onderstaand is overzicht opgenomen van de begroting op ondersteunende beheerproducten.

Ondersteunend beheerproduct (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008
Centraal management	759	799	593
Organisatiebeleid en -beheer	335	249	184
Personeelsbeleid en -beheer	1.823	1.911	1.476
KAM-beleid en -beheer	401	488	421
Interne voorlichting	148	155	128
Algemeen bestuurlijke en -juridische ondersteuning	289	297	223
Concerncontrol en financieel beleid	234	223	228
Meerjarenraming en begroting	72	64	62
Managements- en bestuursrapportages	99	108	91
Comptabiliteit	435	445	371
Informatiebeleid en automatisering	2.221	1.710	1.491
Centrale (geo)grafische informatie	715	712	629
Interne faciliteiten	1.581	1.551	1.319
Bemonstering en analyse	680	699	626
Werkplaatsen sector waterbeheer/- kering	187	179	189
TOTAAL	9.979	9.590	8.031

Een specificatie van de toerekening van bovenstaande ondersteunende kosten naar primaire producten is opgenomen in de beheersbegroting.

Waterschap Veluwe

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de geraamde personele bezetting per afdeling in fte's.

Formatie in fte's	Begroting 2010
Stafafdelingen:	
- Directie	2,27
- Personeel en Organisatie	5,06
- Bestuur en Communicatie	10,35
Sector watersysteem	
- Hoofd sector watersysteem	3,86
- Planvorming	18,24
- Projecten	19,27
- Regulering	25,38
- Onderhoud	27,14
Sector waterzuivering	
- Hoofd sector waterzuivering	3,00
- Bouw en Kwaliteit	17,49
- Zuiveringsbeheer	47,00
Sector middelen en ondersteuning	
- Hoofd middelen en ondersteuning	2,00
- Informatievoorziening en Ondersteuning	25,89
- Financiële en Economische zaken	11,61
TOTAAL	218,56

Waterschap Veluwe

3.12 Investeringsen

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de bruto en netto-investeringsen 2010 per programma:

Programma's <i>(bedragen x € 1.000,--)</i>	Bruto investering 2010	Netto investering 2010
1. Veiligheid	13.060	395
2. Waterbeheer	21.520	9.276
3. Waterketen	20.000	17.900
4. Bestuur en bedrijfsvoering	1.271	1.271
Totaal	55.851	28.842

Onder programma Bestuur en bedrijfsvoering zijn de geraamde algemene investering opgenomen.

3.13 EMU-saldo

Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort ('overheidstekort') van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Waterschappen mogen in tijden van nood een maximaal tekort van 0,05% van het BBP hebben. Op basis van het aandeel in de netto-kosten (peildatum 2004) bedraagt het maximum aandeel van Waterschap Veluwe hierin 2,5%. Bij een dreigende overschrijding van het overheidstekort op landelijk niveau kan de minister van Financiën beheersingsmaatregelen nemen. De minister kan eveneens een eventuele Europese boete doorberekenen aan decentrale overheden. Deze maatregelen worden vooraf in bestuurlijk overleg besproken.

Het Centraal Plan Bureau (CPB) verwacht in de Macro Economische Verkenningen 2010 een BBP marktprijzen van € 580,5 miljard. Dit betekent dat het maximaal toegestane EMU-tekort voor Waterschap Veluwe € 7,3 miljoen bedraagt. Door onze investeringen overschrijden wij deze referentiewaarde in 2010. Deze overschrijding zal naar verwachting geen consequenties hebben, aangezien de regering heeft besloten geen sancties/maatregelen te treffen tegen lagere overheden in 2009 en 2010 om de economische crisis niet te frustreren. Aangegeven is wel dat vanaf 2011 wel weer scherper toezicht zal plaatsvinden.

Waterschap Veluwe

EMU-saldo 2010 <i>(bedragen x € 1.000,-)</i>		Begroting 2010
Exploitatiesaldo:	-/-	2.949
Invloed investeringen:		
- bruto-investeringsuitgaven	-/-	55.851
- overname gemaal Veluwe van Waterlandstichting	-/-	-
- investeringssubsidies	+	27.009
- verkoop materiële en immateriële activa	+	-
- afschrijvingen	+	8.227
Invloed voorzieningen:		
- toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+	1.162
- onttrekkingen aan voorzieningen t.g.v. exploitatie	-/-	-
- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-/-	551
- evt. externe vermeerderingen van voorzieningen	+	-
Invloed reserves:		
- evt. betalingen rechtstreeks uit reserves	-/-	-
- evt. externe vermeerderingen van reserves	+	-
Deelnemingen en aandelen:		
- boekwinst	-/-	-
- boekverlies	+	-
EMU-saldo begroting 2010	-/-	22.953

Waterschap Veluwe

4 Begroting naar kostendragers

4.1 Algemeen

In onderstaande tabel worden de totale toevoeging/onttrekking aan het eigen vermogen per kostendrager weergegeven:

Kostendrager (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008 *1
Watersysteembeheer:			
Algemene reserve	+ 3	+ 73	
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie	-/- 830	-/- 702	
Bestemmingsreserve Apeldoorns Kanaal	-	-/- 8	
Herziene raming watersysteembeheer t.l.v. bestemmingsreserve tariefsegalisatie		-/- 2.388	
<i>Totaal Watersysteembeheer</i>	<i>-/- 827</i>	<i>-/- 3.025</i>	
Waterzuivering:			
Algemene reserve	+ 36	+ 71	
Bestemmingsreserve tariefsegalisatie	-/- 2.158	-/- 1.886	
Bestemmingsreserve verwerking afvalstoffen	-	-/- 13	
Herziene raming waterzuivering t.l.v. bestemmingsreserve tariefsegalisatie		+ 621	
<i>Totaal Waterzuivering</i>	<i>-/- 2.122</i>	<i>-/- 1.207</i>	
Totaal	-/- 2.949	-/- 4.232	-/- 1.356

*1 Het nieuwe financieringsstelsel is met ingang van 1 januari 2009 doorgevoerd. De jaarrekening 2008 is dan ook niet conform dit stelsel opgebouwd en derhalve is geen vergelijking mogelijk.

Waterschap Veluwe

4.2 Watersysteembeheer

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008 *1
Netto-kosten producten	23.292	23.165	
Kosten kwijtschelding en oninbaar	+ 154	+ 154	
<i>Netto-kosten</i>	<i>23.446</i>	<i>23.319</i>	
Opbrengst dividend	-/- 95	-/- 94	
<i>Subtotaal</i>	<i>23.351</i>	<i>23.225</i>	
Onttrekking reserves	-/- 827	-/- 3.025	
<i>Te dekken door belastingopbrengsten</i>	<i>22.524</i>	<i>20.200</i>	
<u>Belastingopbrengst per omslagsoort:</u>			
Opbrengst ingezetenenomslag	7.207	7.428	
Opbrengst omslag gebouwd	12.759	10.178	
Opbrengst omslag ongebouwd	2.466	2.517	
Opbrengst natuurterreinen	92	77	

4.3 Zuiveringsbeheer

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008 *1
Netto-kosten producten	30.466	29.360	
Kosten kwijtschelding en oninbaar	+ 121	+ 121	
<i>Netto-kosten</i>	<i>30.587</i>	<i>29.481</i>	
Opbrengst dividend	-/- 125	-/- 126	
<i>Subtotaal</i>	<i>30.462</i>	<i>29.355</i>	
Onttrekking reserves	-/- 2.122	-/- 1.207	
<i>Te dekken door belastingopbrengsten</i>	<i>28.340</i>	<i>28.148</i>	
<u>Belastingopbrengst per omslagsoort:</u>			
Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	9.851	9.651	
Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	18.489	18.497	

Waterschap Veluwe

5 Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten

In onderstaande tabel worden de totale exploitatiekosten en -opbrengsten weergegeven:

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008
Rente en afschrijvingen	13.601	14.191	12.145
Personeelslasten	15.240	14.303	12.901
Goederen en diensten van derden	25.003	25.870	24.372
Bijdragen aan derden	4.306	3.786	3.997
Toevoeging voorzieningen/onvoorzien	1.162	1.403	2.208
Totaal kosten	59.312	59.553	55.623
Financiële baten	2.673	2.685	1.456
Personeelsbaten	525	370	512
Goederen en diensten aan derden	1.471	2.090	1.333
Bijdragen van derden	-	-	1
Waterschapsbelastingen	50.864	48.348	50.579
Interne verrekeningen	830	1.828	386
Totaal opbrengsten	56.363	55.321	54.267
Exploitatieresultaat	-/- 2.949	-/- 4.232	-/- 1.356

De netto-kosten zijn als volgt weer te geven:

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2010	Herziene raming 2009	Jaarrekening 2008
Totale kosten	59.312	59.553	55.623
<i>Opbrengsten niet zijnde dekkingsmiddelen:</i>			
- Financiële baten (excl. dividendopbrengsten)	-/- 2.453	-/- 2.465	-/- 1.235
- Personeelsbaten	-/- 525	-/- 370	-/- 512
- Goederen en diensten aan derden	-/- 1.471	-/- 2.090	-/- 1.333
- Interne verrekeningen	-/- 830	-/- 1.828	-/- 386
Totaal netto-kosten	54.033	52.800	52.154

Waterschap Veluwe

6 Besluit ter vaststelling en goedkeuring

Deze begroting 2010 is opgemaakt door het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Veluwe d.d. 14 oktober 2009.

De dijkgraaf,

De secretaris/directeur,

(ir. G. Verwolf)

(ing. P. Spaan)

Deze begroting 2010 heeft, na voorafgaande kennisgeving, vanaf 30 september 2009 gedurende 14 dagen voor een ieder ter inzage gelegen.

Deze begroting is d.d. 25 november 2009 vastgesteld door het algemeen bestuur van Waterschap Veluwe.

De bevoegdheden van het dagelijks bestuur met betrekking tot het overschrijden van de netto-kosten en investeringen zijn geregeld in artikel 8 van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Veluwe.

De dijkgraaf,

De secretaris/directeur,

(ir. G. Verwolf)

(ing. P. Spaan)